

Verkaveling Stationstraat 80-82 Eernegem

Archeologisch vooronderzoek t.b.v. de **Archeologienota ID14478**

Verslag van resultaten

Bureauonderzoek – 2020C79

Colofon

Opdrachtgever:

Titel: Verkaveling Stationstraat 80-82 Eernegem
Archeologisch vooronderzoek t.b.v. de Archeologienota ID14478 -Verslag van
resultaten Bureauonderzoek (2020C79)

Status: definitief

Datum: 3 april 2020

Auteur: lic. D. Demey

Kaartvervaardiging: lic. D. Demey

Projectcode OE: 2020C79

Oudland projectcode: EESA-20

Erkend archeoloog: Dieter Demey (OE/ERK/Archeoloog/2017/00194)

Bewaarplaats documentatie: Oudland BV

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

Oudland BV

Fortbekeweg 11

8000 Koolkerke

telefoon: 0468/34 13 05

E-mail: info@oudland.be

© Oudland BV, 2020

Oudland aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

Oudland BV heeft in maart 2020 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd ten behoeve van de geplande verkaveling Stationsstraat, gelegen ten noorden van de Stationsstraat, ten oosten van de Akkerbeekstraat en zuiden van de Ferdinand Depuydtlaan in Eernegem, in de gemeente Ichtegem. Dit vooronderzoek bestond uit een bureauonderzoek waarbij het archeologisch potentieel voor het plangebied is geëvalueerd op basis van gekende en ontsloten informatie.

Hoewel er nog geen archeologische resten bekend zijn binnen de grenzen van het plangebied is op basis van het bureauonderzoek te concluderen dat voor het plangebied een verhoogd potentieel geldt voor het voorkomen van archeologische vindplaatsen uit het laat en finaal paleolithicum en mesolithicum, de middeleeuwen en de nieuwe tijd. Specifiek wordt verwezen naar de te reconstrueren gradiëntsituatie in de nabijheid van de Akkerbeek en de nabijheid op geen 500 m van een domaniaal politiek en religieus centrum uit ten minste de 11de en 12de eeuw na Chr. De interferentie met een vroegmodern boerenerf resulteert daarnaast in een hoge verwachting op resten van deze exploitatie die is gedocumenteerd sinds 1771-1778.

Geconcludeerd is nog dat de kwaliteit van eventueel aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied alsnog onbekend blijft omdat onvoldoende informatie beschikbaar is over de aardkundige opbouw van de locatie.

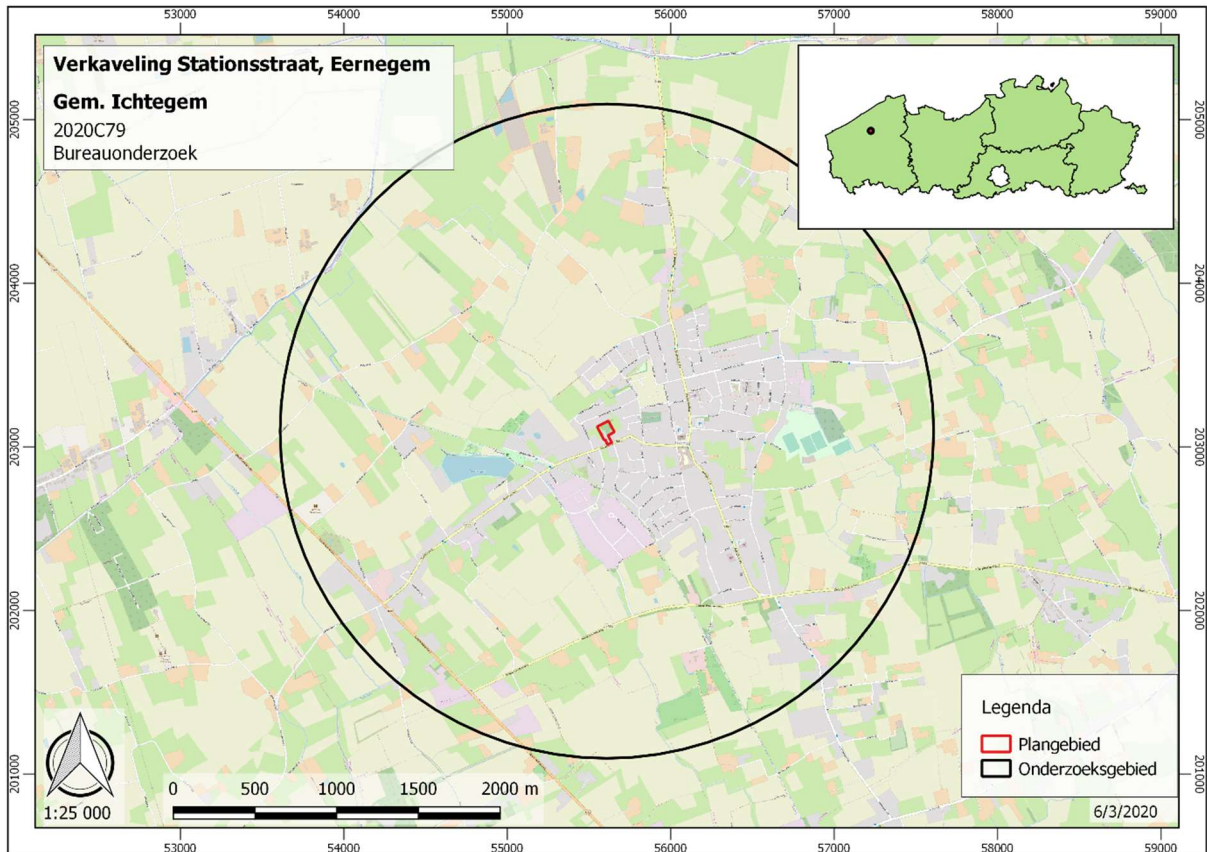
Daarom besluit het bureauonderzoek dat aanvullend archeologisch vooronderzoek in de vorm van landschappelijk bodemonderzoek is aangewezen. Meest efficiënt wordt inzicht in de aardkundige situatie van het plangebied bekomen middels landschappelijk booronderzoek. Afhankelijk van de resultaten van dit booronderzoek kan dan worden besloten tot afronding of verderzetting van het archeologietraject.

Inhoudsopgave

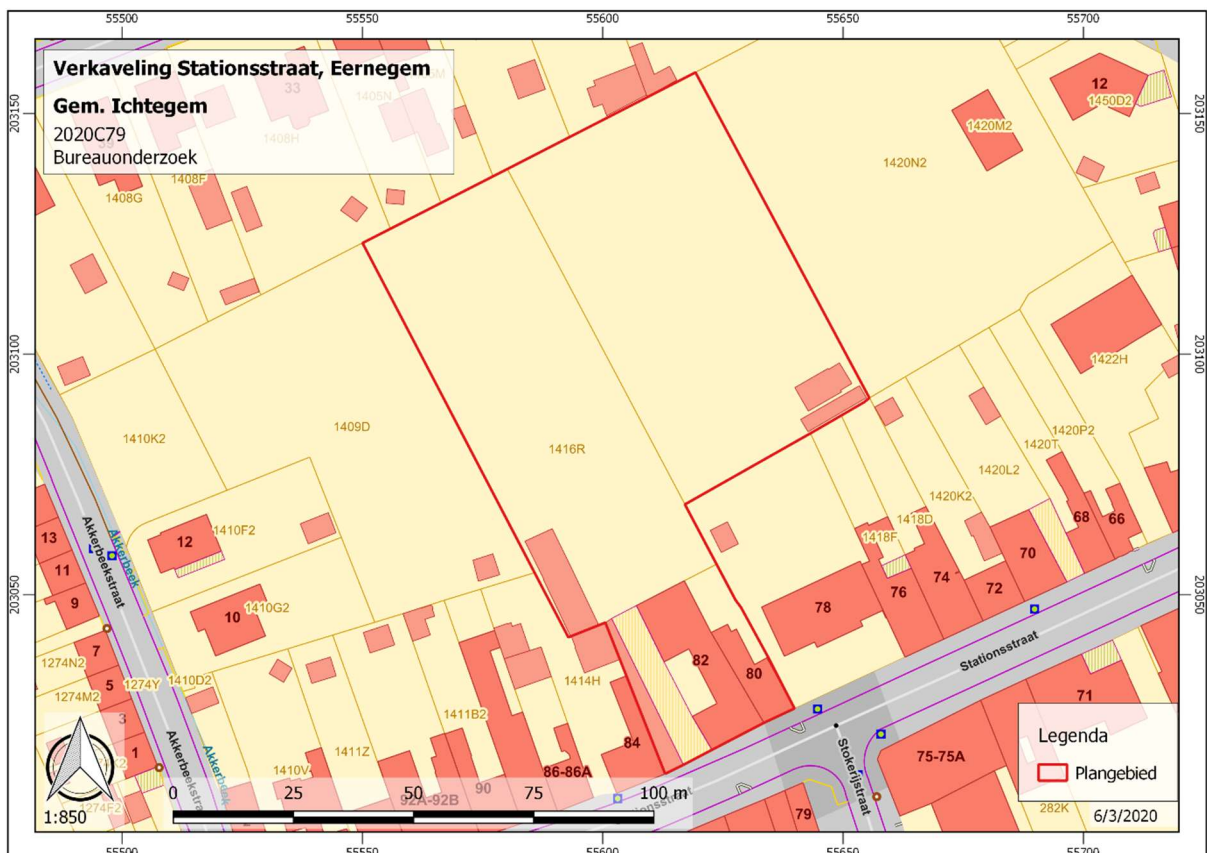

Samenvatting.....	4
Inhoudsopgave	5
1 Inleiding	8
1.1 Administratieve gegevens	8
1.2 Algemeen.....	9
1.2.1 Aanleiding.....	9
1.2.2 Ruimtelijke situering.....	9
1.2.3 Huidige situatie plangebied.....	9
1.2.4 Archeologische voorkennis	9
1.2.5 Juridische context.....	14
1.2.6 Geplande werken	14
1.3 Opzet en onderzoeksopdracht.....	19
1.3.1 Opdracht.....	19
1.3.2 Opzet	19
1.4 Leeswijzer	19
2 Bureauonderzoek	20
2.1 Beschrijvend gedeelte	20
2.1.1 Administratieve gegevens	20
2.1.2 Onderzoeksopdracht	20
2.1.3 Strategie & werkwijze.....	21
2.2 Resultaten	22
2.2.1 Aardkundige gegevens	22
2.2.2 Historische situering.....	31
2.2.3 Historische kaarten en luchtfotografie.....	33
2.2.4 Archeologische gegevens	41
2.2.5 Verstoringshistoriek	41
2.2.6 Archeologische verwachting	44
2.3 Synthese en assessment.....	46
2.3.1 Synthese	46
2.3.2 Assessment.....	47
3 Bibliografie	48
3.1 Uitgegeven bronnen.....	48

3.2	Onuitgegeven bronnen	48
3.3	Geraadpleegde websites	48
4	Figurenlijst	49
5	Lijst van bijlagen	51

Figuur 1: locatie plangebied op topografische laag (bron: openstreetmap.org)

Figuur 2: projectie plangebied op kadasterplan (bron: geopunt.be)

1 Inleiding

1.1 Administratieve gegevens

Archeologienota:	ID14478
Nota:	-
Projectcode Agentschap OE:	2020C79 bureauonderzoek
Site code (intern gebruikt):	EESA-20
Initiatiefnemer:	Residentie Vastgoed bv Marktstraat 20 bus 1 8460 Oudenburg
Erkende archeoloog:	Dieter Demey (Oudland BV) OE/ERK/Archeoloog/2017/00194
Locatie plangebied:	Provincie: West-Vlaanderen Gemeente: Ichtegem Deelgemeente: Eernegem Postcode: 8480 Adres: Stationsstraat 80-82 Toponiem: Stationsstraat Kadastraal: ICHTEGEM - AFDELING 2, sectie B, perceel 1416r, 1416t, deel van 1409d en deel van 1419n Bounding Box: ZW: X: 55550 Y: 203012.75 NO: X: 55655.5 Y: 203158.54
Oppervlakte betrokken percelen:	7.498 m ²
Oppervlakte bodemingrepen:	7.498 m ²
Oppervlakte plangebied:	7.498 m ²
Oppervlakte onderzoeksgebied:	12,518 km ² bureauonderzoek
Termijn uitvoering onderzoek:	6 maart t.e.m. 12 maart 2020
Betrokken actoren:	Dieter Demey veldwerkleider, erkend archeoloog
Wetenschappelijke advisering:	-

1.2 Algemeen

1.2.1 Aanleiding

Oudland BV heeft in maart 2020 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd ten behoeve van een geplande verkaveling langs de Stationsstraat te Eernegem. De verkaveling voorziet in de realisatie van 14 ééngesinswoningen, 12 carports, 2 meergezinswoningen (elk met 6 woonegelegenheden) en 15 garages, alsook de totaalinrichting van de betrokken percelen met wegenis en benodigde nutsinfrastructuur.

1.2.2 Ruimtelijke situering

Het plangebied is gelegen in het noorden van de provincie West-Vlaanderen. Het is gesitueerd ten noorden van de Stationsstraat, ten oosten van de Akkerbeekstraat en zuiden van de Ferdinand Depuydtlaan in Eernegem, in de gemeente Ichtegem. Het plangebied is gelegen in het westen van Eernegem. Op het gewestplan wordt het plangebied aangegeven als woongebied (code 0100). De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 7.498 m². Het gaat om één eigendom. Het perceel heeft als kadastrale omschrijving: ICHTEGEM - AFDELING 2, sectie B, perceel 1416r, 1416t, deel van 1409d en deel van 1419n.

1.2.3 Huidige situatie plangebied

Langs de Stationsstraat 80-82 bevinden zich in het plangebied 2 rijwoningen met aansluitende bergplaats en 2 achterliggende aaneengesloten bergplaatsen/loodsen (Figuur 4, Figuur 5). Achter de rijwoningen is een verharde binnenkoer met doorgang naar de achterliggende tuin. De westelijke helft van de binnenkoer is overkapt (Figuur 6). Het aaneengesloten complex bouwvolumes langs de Stationsstraat heeft een totale footprint van circa 825 m², d.i. incl. de verharde binnenkoer met doorgang met een footprint van circa 275 m² (Figuur 5). De dubbele, achterliggende bergplaats heeft een footprint van circa 130m².

De diepe tuin op het westelijke perceel 1416r is thans braakland met gras, struiken en enkele bomen (Figuur 7). De diepe tuin op het oostelijke perceel 1419n bestaat grotendeels uit open bos met hoogstammige bomen (Figuur 8). Op dit perceel situeert zich in de oosthoek van het plangebied een klein tuindeel met grasplantsoen, verharde oprit en garage met een aanliggend houten hok (Figuur 9). Garage en hok hebben samen een footprint van circa 100 m².

Er is geen informatie beschikbaar over kabels of leidingen die interfereren met het plangebied. Het Kabel- en Leidingenportaal (KLIP) is voor de studieopdracht niet geraadpleegd. Er is geen informatie beschikbaar over reeds uitgevoerd bodemonderzoek en aanwezigheid van vervuiling of explosieven. De eigendom is aangekocht onder opschortende voorwaarde van de verkavelingsvergunning door Residentie Vastgoed bv. De aanvrager kan er pas werken uitvoeren na het beschikbaar komen van de omgevingsvergunning.¹

1.2.4 Archeologische voorkennis

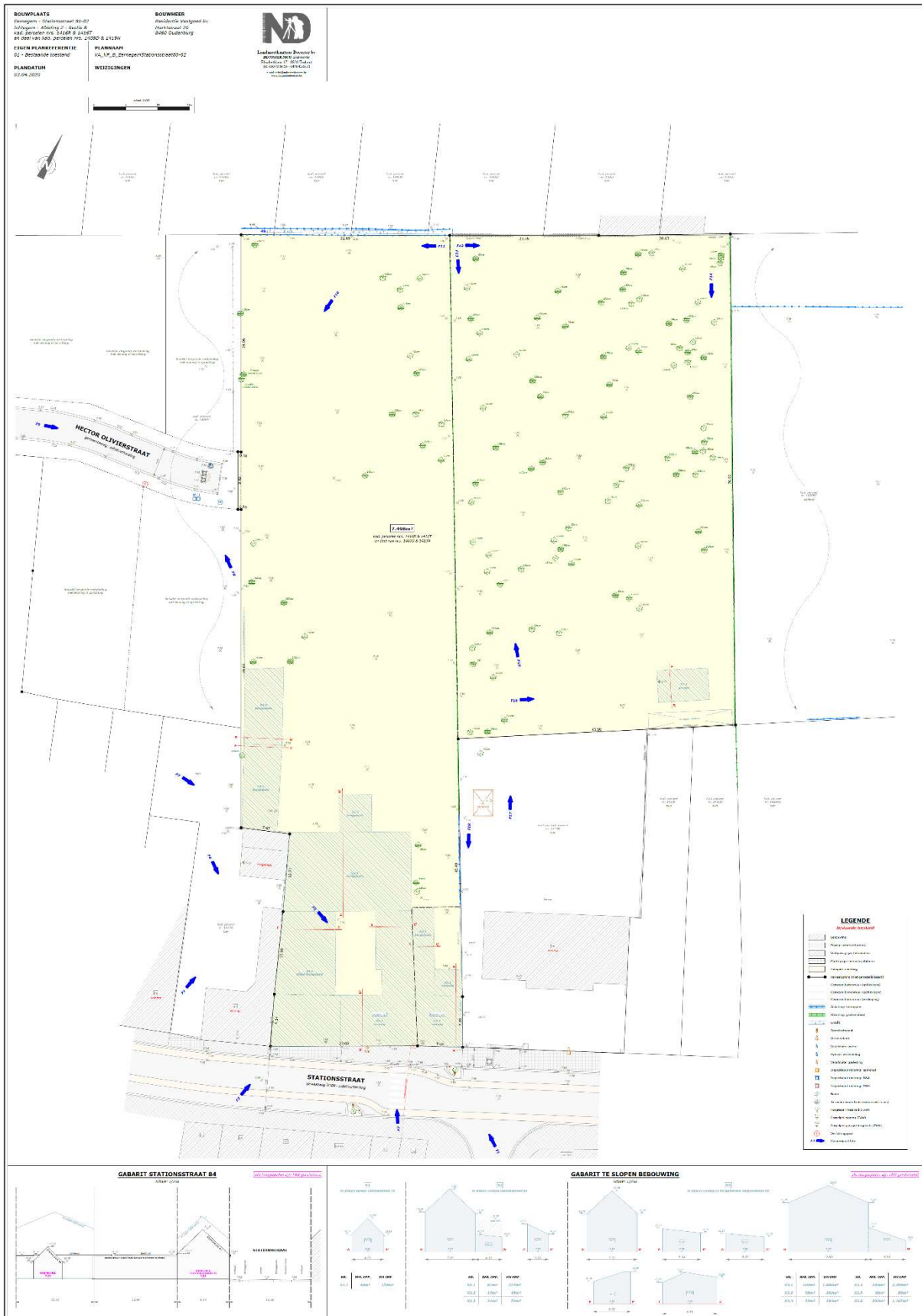
De voorziene werken liggen niet binnen de contouren van een eerder vastgestelde archeologische zone. De voorziene werken liggen niet in een gebied zonder archeologisch erfgoed zoals deze zijn vastgesteld in het besluit van de administrateur-generaal van 22 mei 2018. De voorziene werken liggen niet binnen de contouren van een reeds gekende verstoorde zone. De voorziene werken liggen niet binnen bestaand gabarit.²

¹ Pers. comm. N. Decoster (Landmeterskantoor Decoster bv)

² <https://geo.onroerenderfgoed.be>

Figuur 3: projectie plangebied op orthofoto winter 2019 (bron: geopunt.be)

Figuur 4: opmeting van het plangebied in februari 2020 (bron: Landmeterskantoor Decoster bv)

Figuur 5: het gevelfront (blauw-rood-rood) aan de Stationsstraat nrs. 80-82 (bron: Landmeterskantoor Decoster bv, opmeetplan foto F1)

Figuur 6: verharde binnenkoer (bron: Landmeterskantoor Decoster bv, opmeetplan foto F5)

Figuur 7: braakland met gras, struiken en enkele bomen ligt achter de bebouwing op perceel 1416r in de westelijke helft van het plangebied (bron: Landmeterskantoor Decoster bv, opmeetplan foto F10)

Figuur 8: deel van het perceel 1419n dat binnen het plangebied valt bestaat grotendeels uit open bos met hoogstam (bron: Landmeters-kantoor Decoster bv, opmeetplan foto F14)

Figuur 9: de grens van het plangebied op perceel 1419n valt net voor de garage met witte poort op de achtergrond rechts en interfereert plaatselijk met het verharde pad (bron: Landmeterskantoor Decoster bv, opmeetplan foto F17)

1.2.5 Juridische context

De voorziene werken omvatten ingrepen in de bodem die mogelijk bedreigend zijn voor eventueel aanwezige archeologische resten. Ingevolge het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013 dient een archeologienota toegevoegd bij de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden. Onderhavige vergunningsaanvraag heeft immers betrekking op percelen met een totale oppervlakte van 3.000 m² of meer.

Omdat eventueel noodzakelijk aanvullend archeologisch vooronderzoek voorafgaand aan het aanvragen van de omgevingsvergunning economisch onwenselijk wordt geacht door de bouwheer en mede vanwege de nog aanwezige bebouwing en begroeiing in het plangebied, is geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een archeologienota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er in het plangebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.6 Geplande werken

De realisatie van de verkaveling Stationsstraat voorziet in de sloop van de bestaande gebouwen en het vrijmaken van de betrokken percelen door het opbreken van de aanwezige verhardingen en het verwijderen van bomen en struiken (alle houtachtige gewassen). Ter voorbereiding van de werken zal vervolgens 30 cm teelaarde van het perceel worden afgegraven, gestockeerd en hergebruikt om de plangebied te nivelleren naar een maaiveld van gemiddeld 7,7 m +TAW (toekomstige vloerpeilen van de woningen variëren van ± 8 tot ± 7.75 m +TAW, vloerpeil van garages is ± 7.8 m +TAW, openbaar domein en tuinen tussen ± 7.85 tot ± 6.91 m +TAW). De terreinprofielen die de bestaande situatie confronteren met de ontworpen situatie beschrijven plaatselijk een maximale maaiveldverhoging tot ± 70 cm. Veelal betreft het echter maar subtiele wijzigingen van het maaiveld met een paar decimeter ophoging of verlaging.

Er wordt een nieuwe wegeenis met gescheiden riolering (diameter 250 mm en 800 mm) voorzien haaks op en evenwijdig met de Stationsstraat én aansluitend op de Hector Olivierstraat. Deze inrichting genoodzaakt een bodemingreep van 60 cm (aanleg rijweg) tot 200 cm (aanleg riolering) -Mv. De diepste ingreep voor deze is gesitueerd bij het oostelijke eind van het verlengde van de Hector Olivierstraat. Hier is de installatie van een pompput voorzien met bodempeil op ± 3.60 TAW (Pompput Ps).

In totaal worden tijdens de verkaveling langs het verlengde van de Hector Olivierstraat 14 loten ingericht voor nieuwbouwwoningen. Bij 12 hiervan is een bijhorende carport voorzien. Twee meergezinswoning worden ingericht langs de Stationsstraat. Achter de meergezinswoningen zijn 15 garages voorzien. Verspreid over de verkaveling nog 9 openbare parkeerplaatsen gepland.

De nieuwe woningen zullen allen worden gebouwd zonder kelder, naar verwachting op sleuf/strookfundering met een maximale graafdiepte van 100 cm, d.i. de vorstvrije diepte waarop draagkrachtige grond wordt verwacht. Op elk individueel lot en op het openbaar domein tussen de garages achter de meergezinswoningen zal een regenput van minimaal 6.000 liter en maximaal 10.000 liter resulteren in een tot circa 10 m² verstoring van maximaal 2,5 m diepte.

In de uitbreiding van de Hector Olivierstraat worden langs de noordzijde 4 wadi's ingericht. Hierbij wordt gegraven tot een bodempeil tussen 7,22 en 7,04 m +TAW, d.i. tot enkele cm dieper dan de actuele teelaarde.

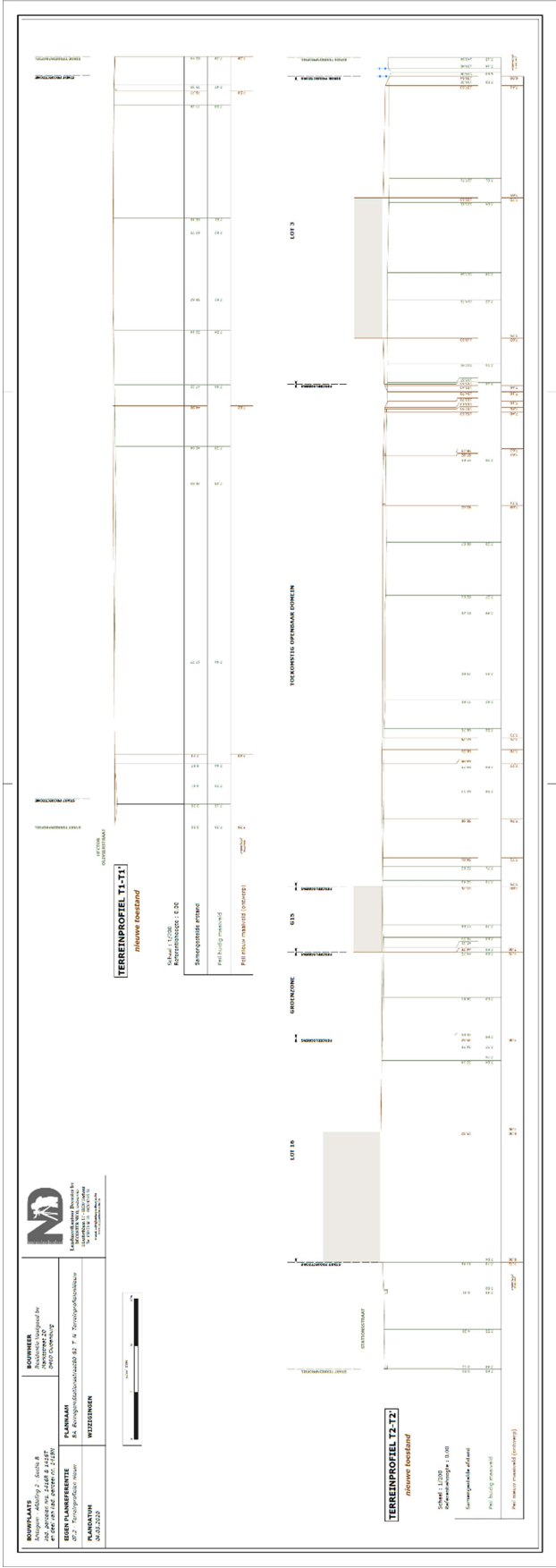
Samengevat wordt uitgegaan van het integraal strippen van 30 cm teelaarde. Diepere ingrepen zijn:

- (sleuf)fundering van de nieuwbouwwoningen: maximaal 100 cm -Mv.
- betonverharding wegenis: 60 cm -Mv.
- wadi's: circa 35 cm -Mv.
- gescheiden riolering ter hoogte van de wegenis: ca. 200 cm -Mv.
- overige nutsleidingen: ca. 120 cm -Mv.
- regenputten? 250 cm -Mv.

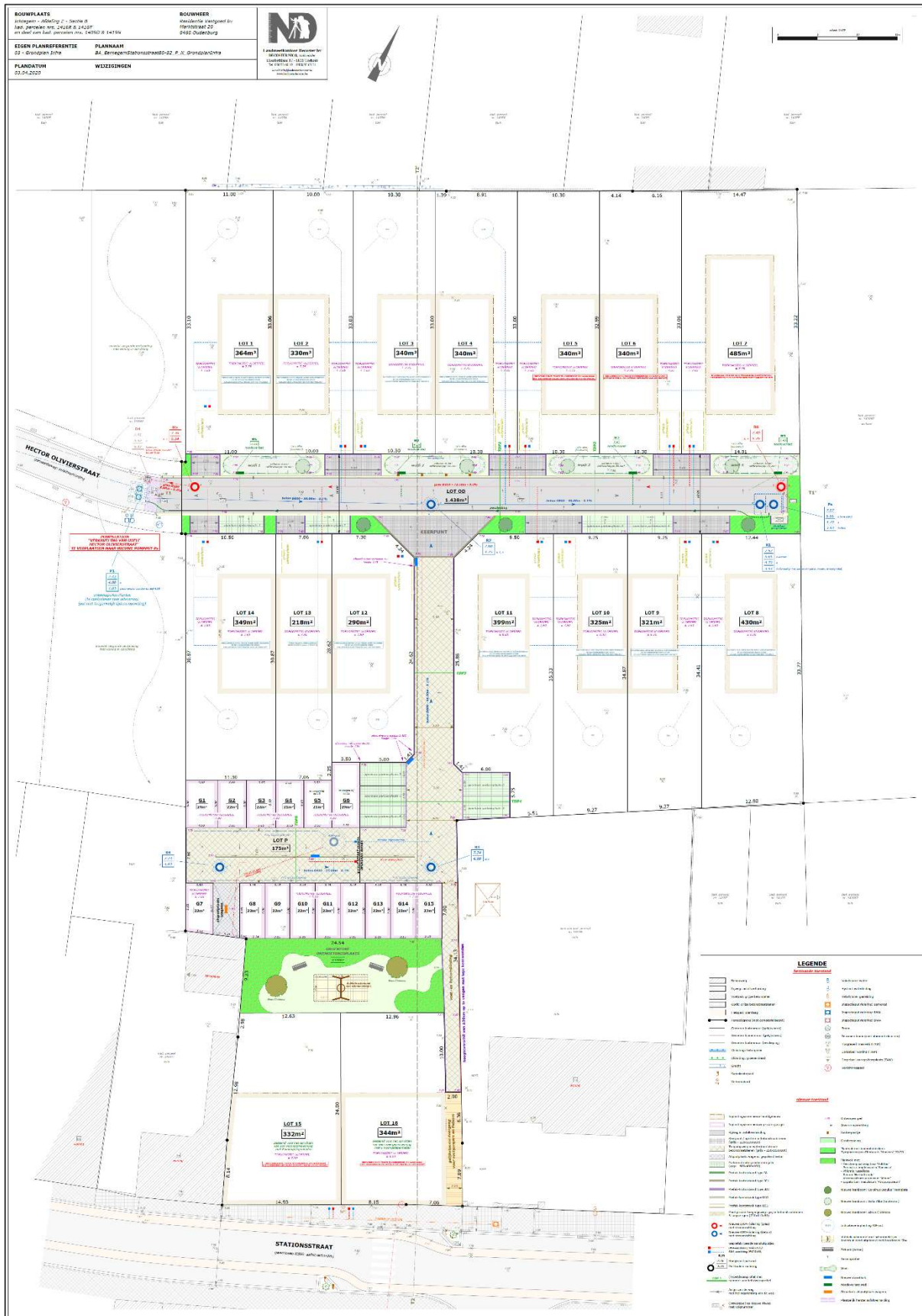

Figuur 10: Verkavelingsplan Stationsstraat (bron: Landmeterskantoor Decoster bv)

Figuur 11: Terreinprofielen (bron: Landmeterskantoor Decoster bv)

Figuur 12: Plan wegenis en nutinfrastructuur (bron: Landmeterskantoor Decoster bv)

1.3 Opzet en onderzoeksopdracht

1.3.1 Opdracht

Het archeologisch vooronderzoek heeft als opdracht het inventariseren, waarden en veiligstellen van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen de grenzen van het plangebied:

1. *inventariseren*: zijn er archeologische sites te lokaliseren en welke zijn hun karakteristieken (types, datering, begrenzing, bewaringstoestand en relatie met het landschap)?
2. *waarden*: wat is de kenniswaarde van eventuele aanwezige archeologische sites?
3. *veiligstellen*: hoe moet met eventuele waardevolle archeologische sites worden omgegaan in het kader van de geplande bodemingrepen (*in situ, ex situ*)?

1.3.2 Opzet

Het archeologisch vooronderzoek beoogt steeds een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed. Vooral de opportuniteit van vooronderzoek met ingreep in de bodem af te wegen, is aldus eerst de opportuniteit van de diverse (combinaties van) methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen.

De keuze van de (combinaties van) methoden is steeds gebaseerd op volgende vier criteria:

1. *mogelijkheid*: is het mogelijk om de methode toe te passen binnen het plangebied?
2. *nut*: kan een bruikbaar resultaat verwacht worden met de toepassing van de methode?
3. *schadelijkheid*: kan toepassing van de methode het te verwachten bodemarchief overdreven beschadigen?
4. *noodzaak*: rechtvaardigt de kost van de methode het te verwachten resultaat?

Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	Vooronderzoek met ingreep in de bodem
a. bureauonderzoek	
b. landschappelijk bodemonderzoek	
c. geofysisch onderzoek	
d. veldkartering	
e.	verkennend archeologisch booronderzoek
f.	waarderend archeologisch booronderzoek
g.	proefsleuven en proefputten

1.4 Leeswijzer

Ieder archeologisch vooronderzoek begint noodzakelijkerwijs met een bureauonderzoek (zie hoofdstuk 2). Over de aanvullende fasen van vooronderzoek is in volgorde van uitvoering gerapporteerd. Bij elke fase van vooronderzoek is de vraagstelling gespecificeerd, de methode toegelicht en over bekomen resultaten gerapporteerd. Iedere fase eindigt met het afwegen van de noodzaak van verder vooronderzoek. Hiertoe wordt een uitspraak gedaan over het potentieel op kennisvermeerdering hierbij en de eventuele aard daarvan. Waar van toepassing is een kader gespecificeerd waarbinnen het potentieel dient waargemaakt.

Indien het bureauonderzoek voldoende informatie oplevert, of er geen aanvullend vervolgonderzoek kan worden uitgevoerd voorafgaand aan het bekomen van de vergunning, zal na deze eerste fase van vooronderzoek al een programma van maatregelen worden uitgeschreven met aanbevelingen.

2 Bureauonderzoek

2.1 Beschrijvend gedeelte

2.1.1 Administratieve gegevens

Onderstaande gegevens zijn aanvullend op de administratieve gegevens zoals in het inleidend deel 1 weergegeven en zijn specifiek van toepassing op het bureauonderzoek.

- *Projectcode agentschap OE:* 2020C79
- *Plangebied:* cf. *supra* (1.1)
- *Onderzoeksgebied:* voor het bureauonderzoek is tot 2 km rondom het plangebied gezocht naar relevante informatie voor de evaluatie van het archeologisch potentieel cf. *infra* (2.1.3)

2.1.2 Onderzoeksopdracht

2.1.2.1 *Doelstelling*

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap van het archeologisch vooronderzoek. Tijdens het bureauonderzoek wordt door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen getracht om eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het plangebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen -cf. *supra* (1.3.1).

Aangenomen wordt dat het archeologisch erfgoed binnen een plangebied bij de aanvang van een vooronderzoek nog grotendeels onbekend is. In de praktijk resulteert het bureauonderzoek dan ook meestal in een inschatting van een archeologisch potentieel en maar zelden in de beoogde absolute inventaris. Het potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van archeologische resten en is gebaseerd op variabelen zoals aardkundige context, verstoringshistoriek en archeologische indicatoren.

Het bepalen van de archeologische verwachting is een zinvolle doelstelling voor het bureauonderzoek. Deze werkhypothese laat in afwachting van de exhaustieve archeologische inventaris toe om beredeneerde keuzes te maken met betrekking tot aanvullende stappen van vooronderzoek (cf. 1.3.2), alsook een eerste en voorlopige evaluatie van de planeffecten.

2.1.2.2 *Vraagstellingen*

Het bureauonderzoek realiseert zijn doelstelling met het beantwoorden van de onderzoeksvragen:

- I. Hoe is de aardkundige opbouw van het plangebied, welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- II. Wat was het historisch landgebruik van het plangebied, wat is de invloed daarvan voor (eventueel) aanwezige archeologische resten en zijn er verstoorde zones aan te wijzen?
- III. Zijn er archeologische resten bekend of te verwachten binnen het plangebied en welke is hun aard, ouderdom, gaafheid en conserveringsgraad?
- IV. Wat is de invloed van de geplande werkzaamheden op (eventuele) archeologische resten en op welke manier kan hiermee bij de planuitvoering worden omgegaan?

2.1.2.3 *Randvoorwaarden*

Het onderzoek is uitgevoerd door een erkend archeoloog volgens de normen van de Code van Goede Praktijk.

2.1.3 Strategie & werkwijze

Voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen worden uiteenlopende bronnen geraadpleegd tijdens het bureauonderzoek: de Centrale Archeologische Inventaris (CAI)³, topografische, kadastrale en historische kaarten, bodemkaarten en geomorfologische kaarten, het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen (DHM) en luchtfoto's.

Een groot aandeel van deze bronnen werd via de website Geopunt geraadpleegd.⁴ Geopunt is een centrale website die vrijwel alle bestaande geografische overheidsinformatie ontsluit. Zo werd voor het bekomen van de kadastrale informatie gebruik gemaakt van het Grootschalig Referentiebestand Vlaanderen dat via deze weg door het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV) aangeboden wordt. Het kadastrale plan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt is vergeleken met het plan dat beschikbaar is via de CADGIS Viewer van de Federale Overheid.⁵ Ook Cartesius is geraadpleegd.⁶ Dit is een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika.

Voor het aanmaken van het kaartmateriaal werd het programma QGIS gebruikt, een geografisch informatiesysteem. In de mate van het mogelijke werd het relevante cartografische materiaal ingeladen in het programma om op deze manier zoveel mogelijk van het kaartmateriaal te genereren dat in dit bureauonderzoek gebruikt wordt. Hierbij werd telkens het plangebied en of onderzoeksgebied geprojecteerd of aangeduid op de onderliggende kaarten. Tijdens het bureauonderzoek zijn de verzamelde aardkundige, landschappelijke, archeologische, historische en historisch-geografische gegevens in samenhang geanalyseerd en beoordeeld.

Voor de technische aspecten en de gegevens omtrent de werkzaamheden zijn de plannen en gegevens gehanteerd zoals ze zijn verkregen en toegelicht door de initiatiefnemer.

---

³ <https://cai.onroerendergoed.be/>

⁴ <http://www.geopunt.be/>

⁵ <https://financien.belgium.be/nl/E-services/cadgis>

⁶ <https://www.cartesius.be/>

2.2 Resultaten

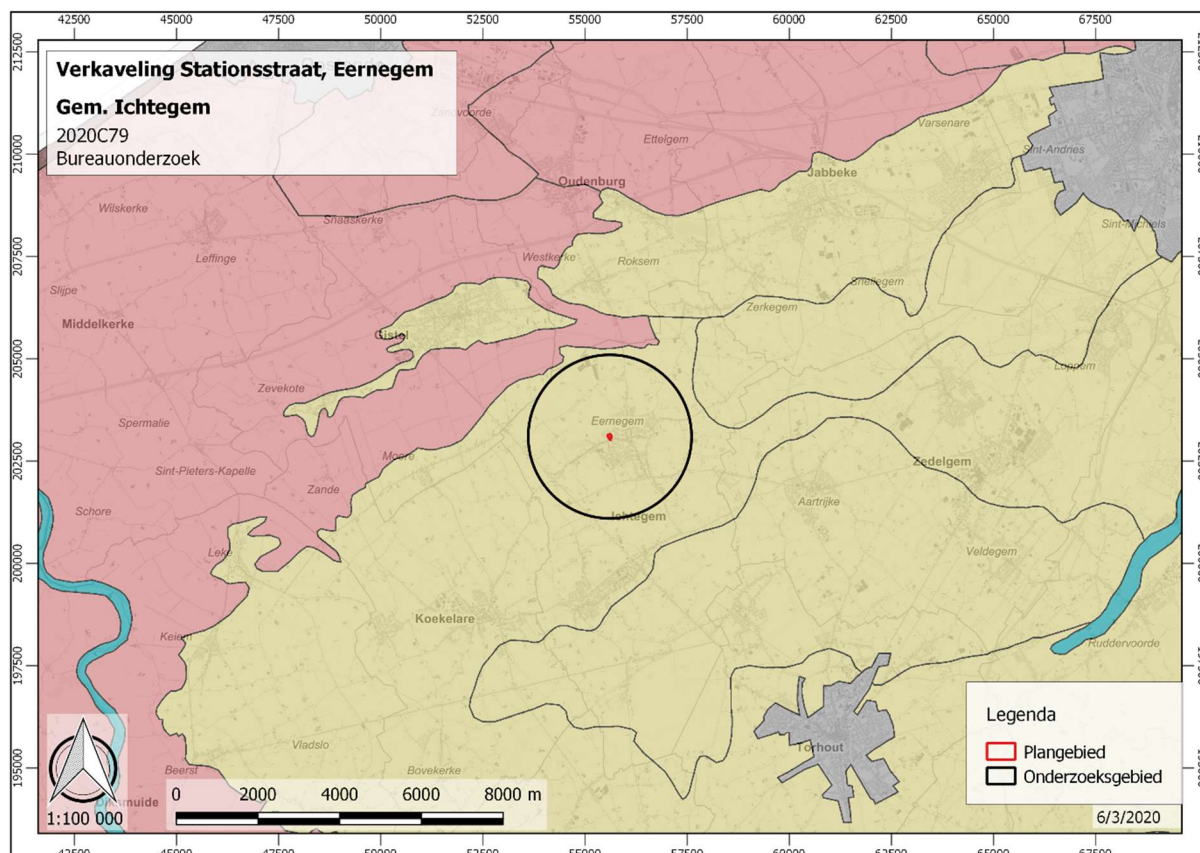
2.2.1 Aardkundige gegevens

2.2.1.1 Topografie

Het onderzoeksgebied is gesitueerd in de **Zandstreek** buiten de Vlaamse Vallei en meer specifiek in het westelijke Houtland (Figuur 13).⁷ De Zandstreek vormt ter hoogte van het onderzoeksgebied een zacht tot plaatselijk glooiend landschap dat afhelt in noordwestelijke richting van circa 19 m naar circa 3 m +TAW (Figuur 14).

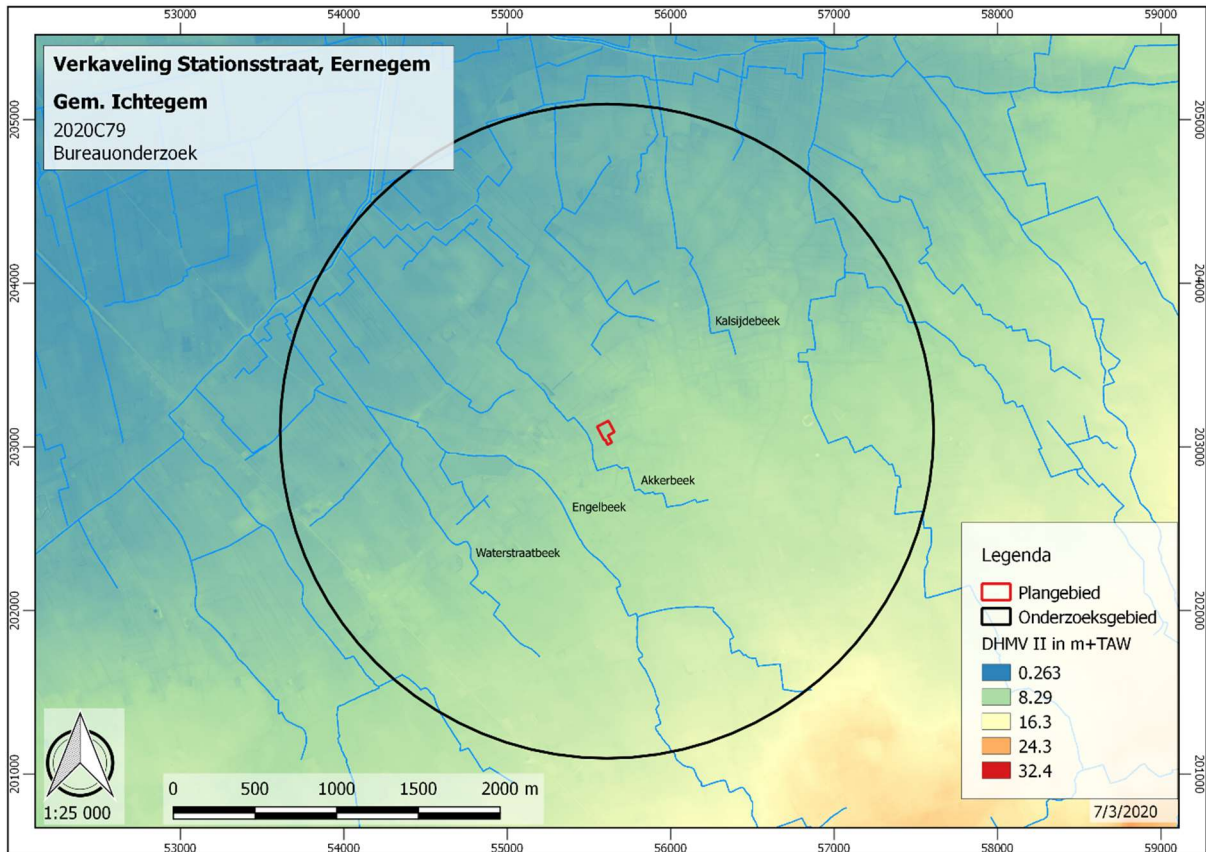
Het actuele plangebied heeft een relatief grillig microreliëf met maaiveldhoogtes schommelend **tussen 6,99 en 8,03 m +TAW**. Het laagste terreindeel situeert zich in de noordwestelijke hoek. Een detailopname met fijne resolutie van het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II (DHMV II) visualiseert verschillende onnatuurlijk aandoende terreinverhevenheden en laagtes. Bij de westrand van het westelijk perceel 1416r valt een langwerpige, rechthoekige verhevenheid op met treffend abrupte noord- en oostrand. Deze kan zijn ontstaan door het afgraven van grond oostelijk van de anomalie of door het lokaal ophogen. Op de orthofoto's (2.2.3.7) is duidelijk dat hier tegen 2000-2003 een boomperk is ingericht. Het ontbreken van abrupte reliëfgrenzen oostelijk van het boomperk laat vermoeden dat voor de ophoging extern materiaal is aangewend en dat er geen grond werd opgegraven.

Nog in de noordoosthoek van perceel 1416r valt een kleinere, langwerpige verhevenheid op. De scherpe contouren laten opnieuw een antropogene modificatie vermoeden.

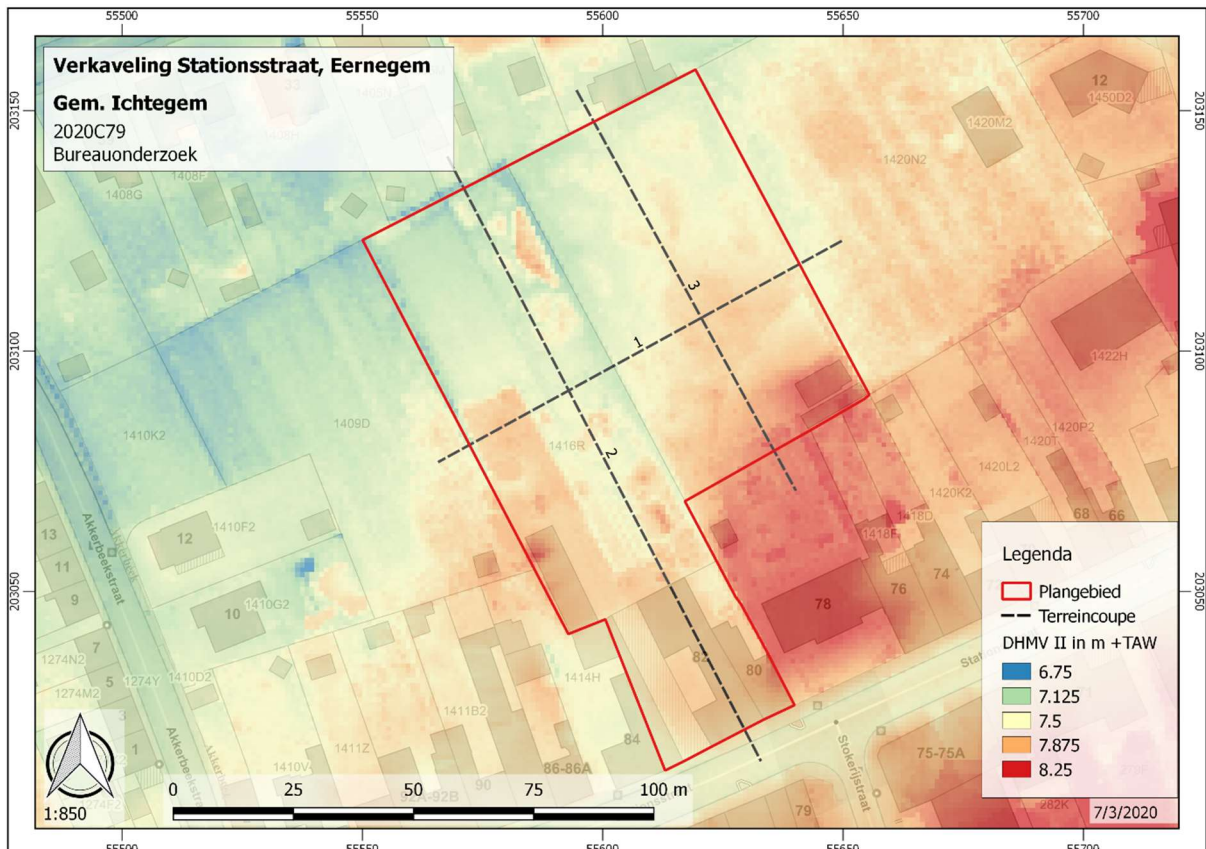

Figuur 13: plangebied op de traditionele landschappenkaart (bron: geopunt.be)

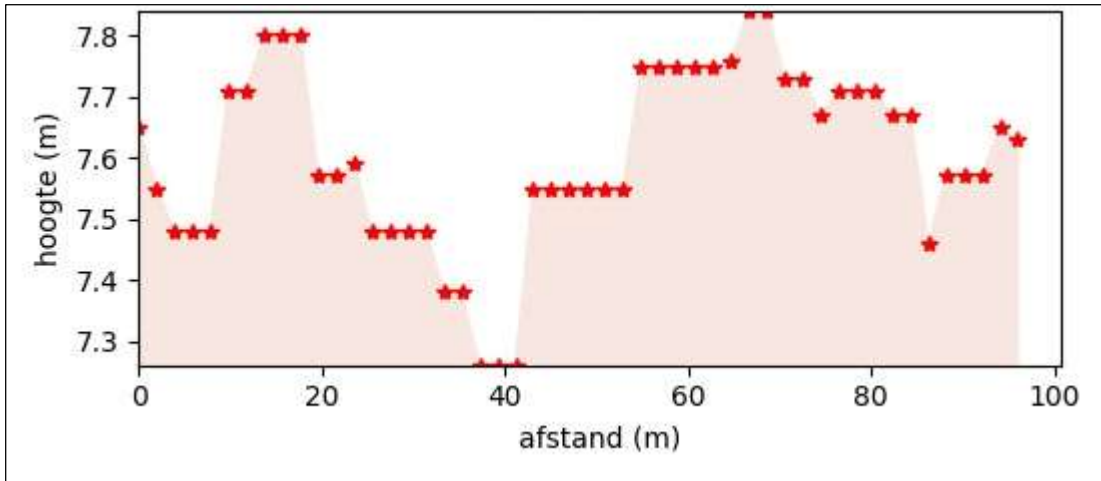
⁷ <http://www.geopunt.be/> en <https://inventaris.onroerendergoed.be>

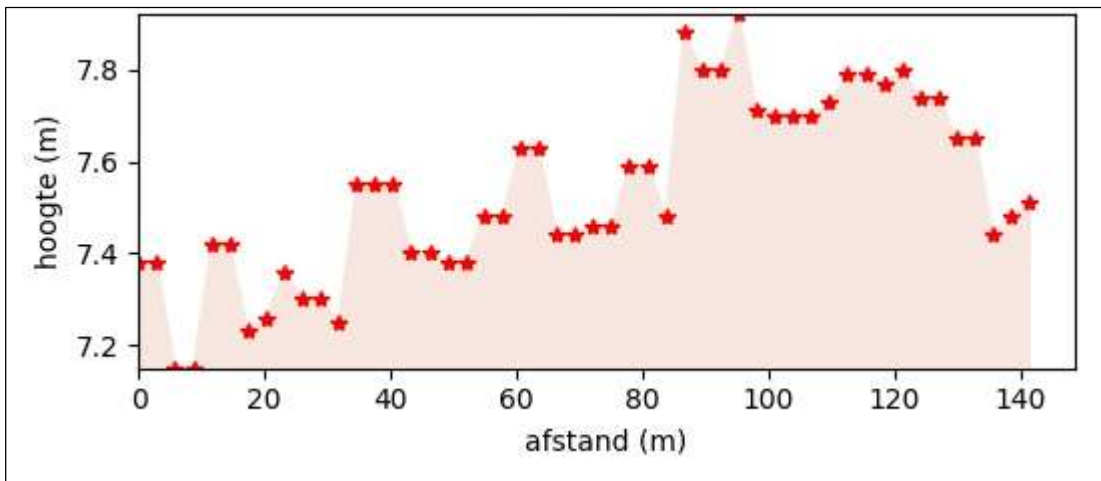
Figuur 14: topografie en hydrografie in het onderzoeksgebied (bron: geopunt.be)

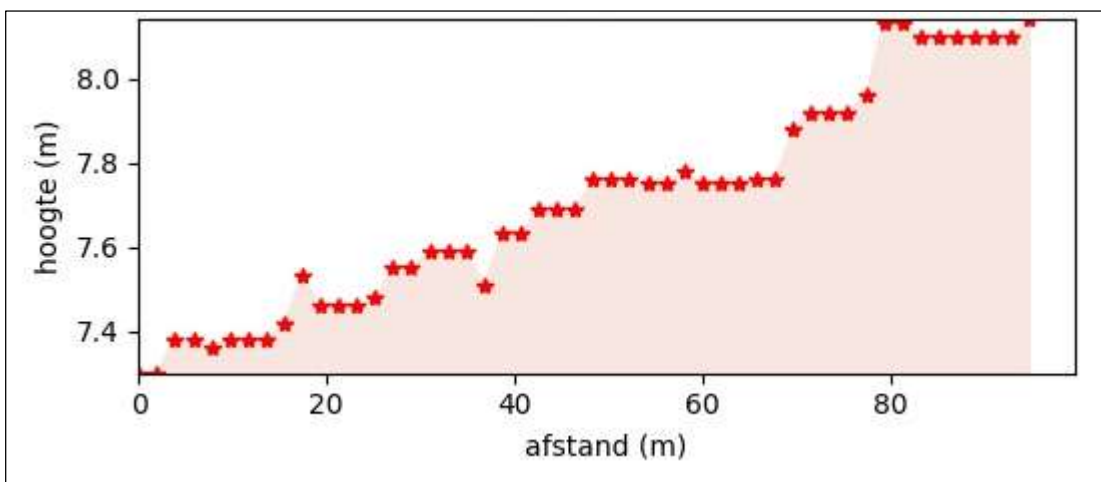
Figuur 15: hoogteprofielen op het DHM Vlaanderen (bron: geopunt.be)

Figuur 16: terreinoupe 1 ZW naar NO (bron: geopunt.be)

Figuur 17: terreinoupe 2 NW naar ZO (bron: geopunt.be)

Figuur 18: terreinoupe 3 NW naar ZO (bron: geopunt.be)

2.2.1.2 Hydrografie

Het onderzoeksgebied ligt in het IJzerbekken, in het deelbekken van Gistel-Ambacht.⁸ Binnen het plangebied komen geen waterlopen voor (Figuur 19). De **Akkerbeek**, **Engelbeek en Waterstraatbeek** bevinden zich op respectievelijk circa 85 m, 360 m en 1050 m ten westen van het plangebied. Aan oostelijke zijde kan het brongebied van de Kalsijdebeek genoemd als dichtstbijzijnde waterloop op circa 850 m.

2.2.1.3 Tertiairgeologie

In het plangebied vormt de Formatie van Tielt de Tertiaire top laag. Dit mariene sediment heeft een ouderdom van ca. 50Ma jaren. In het plangebied is de formatie vertegenwoordigd door het Lid van Egem (TtEg), een mariene lithostratigrafische eenheid gekenmerkt door glauconiet- en glimmerhoudend, grijsgroen zeer fijn zand met kleilagen en zandsteenbanken.⁹ De Tertiaire top laag is ter hoogte van het plangebied afgedekt met een ongeveer **3 m dik Quartair dek**: bij het plangebied interfereert de Stationsstraat met de 5 m +TAW isohypse van de top van het Tertiair.¹⁰

2.2.1.4 Quartairgeologie

De Quartairgeologische kaart 1/200.000 (Figuur 19) beschrijft voor het plangebied en het grootste deel van het onderzoeksgebied profieltype 3: een Quartaire sequentie die volledig is opgebouwd uit **eolisch materiaal** tijdens het Weichseliaan (ELPw*), met plaatselijk eventueel niet nader gedateerde hellingsafzettingen (HQ*). Samen liggen ze bovenop oudere fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (FLPw).¹¹

De Quartair profieltypekaart 1/50.000 (Figuur 20)¹² beschrijft het Quartair dek als code 44: **zand met bijmenging van silt** (J). Het sediment wordt gedateerd in de periode van het laat pleniglaciaal Weichseliaan tot het vroeg Holoceen. Het zand heeft zich er **tussen 28.000 en 12.000 jaar geleden** in vlaktes en duinvormen afgezet. Onder dit eolisch sediment bevindt zich **fluviatiel zand, silt en grind** (L) uit het vroeg tot laat pleniglaciaal Weichseliaan. Dit heeft zich afgezet tussen 116.000 en 28.000 jaar geleden afgezet in een verwilderd rivierstelsel. De huidige waterlopen in het onderzoeksgebied stromen nog voornamelijk langs deze pleistocene rivierdalen.

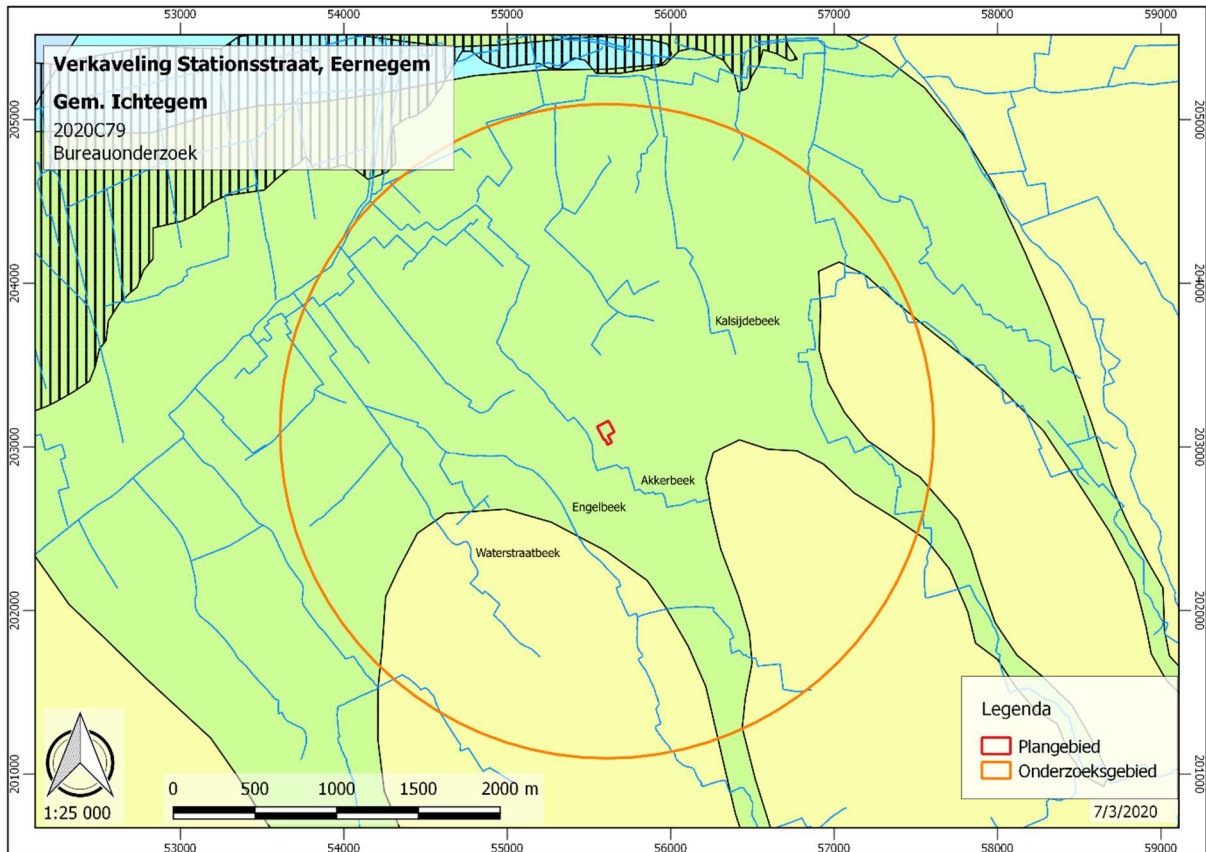
⁸ <http://www.geopunt.be/>

⁹ <http://www.geopunt.be/>

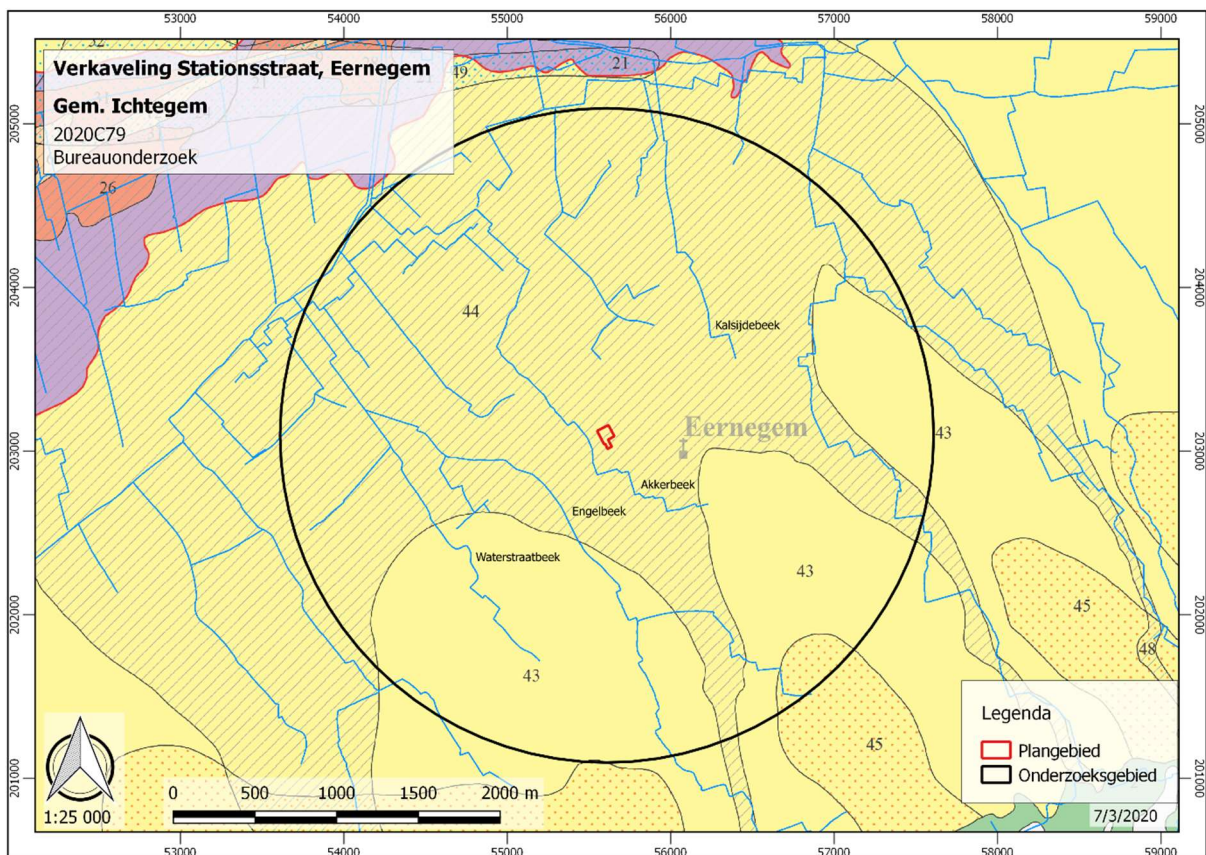
¹⁰ <http://www.geopunt.be/>

¹¹ <http://www.geopunt.be/>

¹² <http://www.geopunt.be/> en <https://www.dov.vlaanderen.be/> met toelichting: Jacobs e.a. 2004

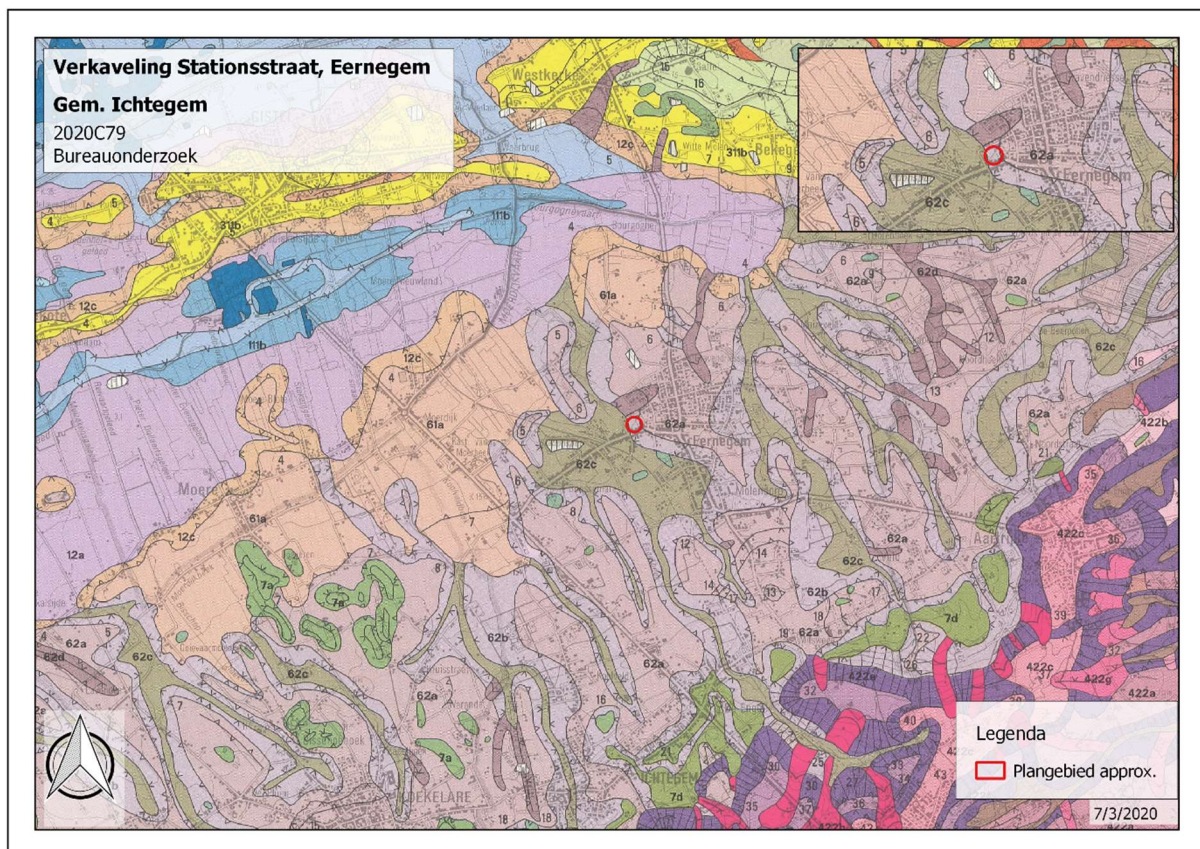
Figuur 19: projectie plangebied op Quartair profieltypekaart 1/200.000 met aanduiding waterlopen (bron: geopunt.be)

Figuur 20: projectie plangebied op Quartair profieltypekaart 1/50.000 met aanduiding waterlopen (bron: geopunt.be)

2.2.1.5 Geomorfologie

Kaartblad Oostende van de geomorfologische kaart van België op schaal 1:50.000 situeert het plangebied op de oostelijke **wand** (code 62b) van een meer dan 1 km breed **pleistoceen stroomdal** ten westen van Eernegem. Voorbij de convexe dalrand aan oostelijke zijde strekt zich een interfluviaal oppervlak (code 62a) uit. Voorbij de concave dalrand aan westelijke zijde (ter hoogte van de Akkerbeekstraat) strekt zich de dalbodem (code 62c) van het stroomdal uit.¹³ De pleistocene landvorm kan de actuele topografie die een lichte daling in westelijke en noordelijke richting kent, deels verklaren.

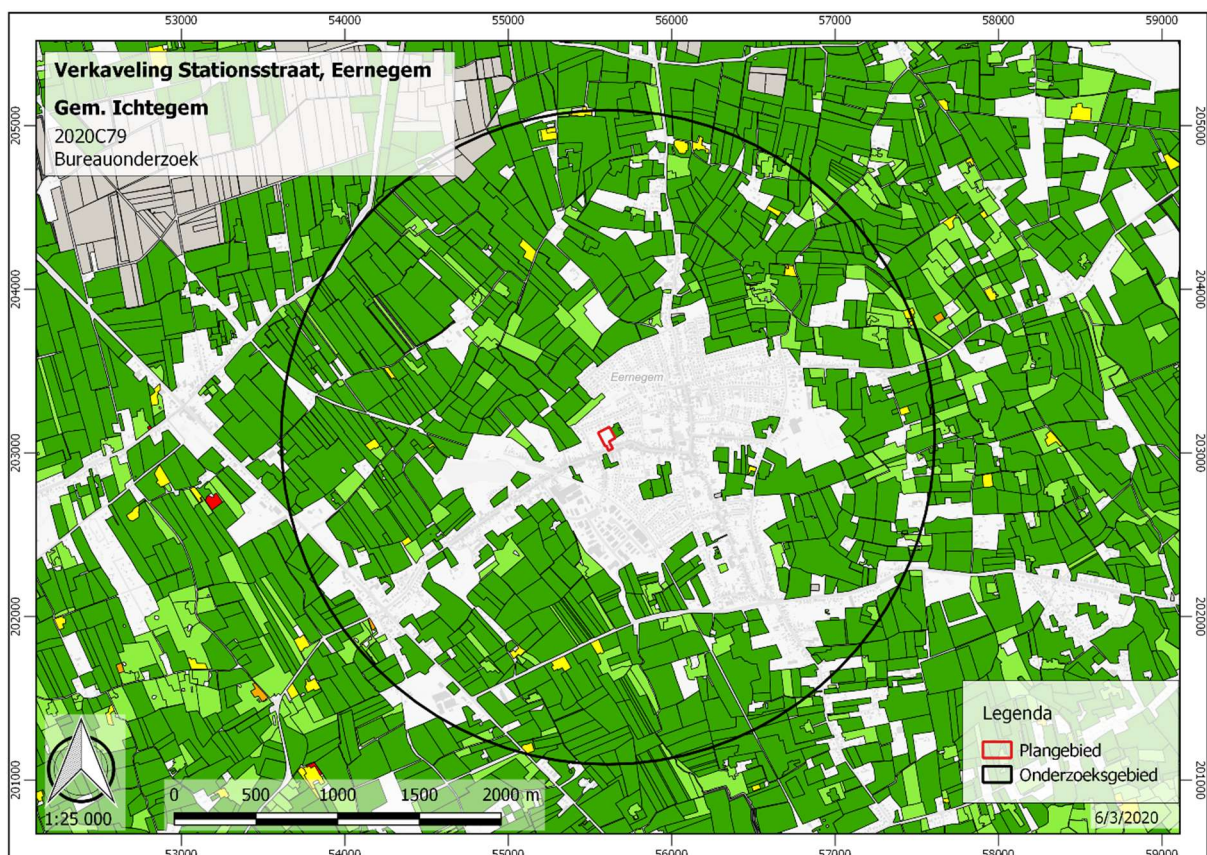
Figuur 21: plangebied op de geomorfologische kaart van België schaal 1:50.000 (detail inzetkaart) (bron: De Moor 1990)

¹³ De Moor G. 1990

2.2.1.6 Erosiegevoeligheid

De mate waarin een gebied erodeert kan gevolgen hebben voor de archeologische waarde van het gebied: wanneer een site zich in een sterk tot zeer sterk erosiegevoelig gebied bevindt, is algemeen gesteld de kans op bewaring kleiner, of is de kans op het beschadigen van dit archeologisch erfgoed groter. Anderzijds kunnen archeologische lagen door geërodeerde pakketten worden afgedekt, waarbij de kans op een goede bewaring over het algemeen verbetert (of beter wordt geacht). Om de erosiegevoeligheid van het plangebied in te schatten kunnen zowel de erosiegevoeligheidskaart voor Vlaanderen als de Potentiële bodemerosiekaart per perceel worden onderzocht.

De erosiegevoeligheidskaart voor Vlaanderen beschrijft de gemeente Ichtegem als weinig erosiegevoelig.¹⁴ Op perceelniveau is de omgeving van het plangebied laatst gedeeltelijk beschreven met de kaartopname uit 2013 (Figuur 22). In het onderzoeksgebied geldt voor de beschreven percelen bijna steeds een verwaarloosbare kans op bodemerosie.

Figuur 22: plangebied op de potentiële bodemerosiekaart per perceel 2013 (bron: geopunt.be)

¹⁴ <http://www.geopunt.be/>

2.2.1.7 Bodemkundig

De Bodemkaart Vlaanderen 1/20.000 (Figuur 23) beschrijft in de westelijke helft van het plangebied de bodemserie SdG en in de oostelijke helft ZcG. Aangenomen wordt dat beide bodemserieën oorspronkelijk ook voorkomen ter hoogte van de overbouwde zone OB. De complexe profielontwikkelingsgroep ..G associeert postpodzolbodems met duidelijke humus en/of ijzer B horizont (..g), bodems met de ontwikkelingpodzol (. . h) en soms ook bodems met kleur B horizont (. . b).

Bodemserie **SdG** is een matig nat lemig zandbodemcomplex. *“De Ap van deze gronden is goed humeus en 40-50 cm dik. De Podzol B is gedeeltelijk of volledig vermengd met de bouwvoor. Van de Podzol B blijft weinig over. De hoogste grondwaterstand reikt tot in het onderste gedeelte van de verbrokkelde Podzol B, zodat de roestverschijnselen moeilijk of niet waarneembaar zijn, ze beginnen normaal tussen 40 en 60 cm. De bodem is iets te nat in de winter en heeft een gunstige waterhuishouding in de zomer.”¹⁵*

Bodemserie **ZcG** is een matig droog zandbodemcomplex. *“Het complex groepeert matig droge zandgronden met verbrokkelde humus en/of ijzer B horizont.”¹⁶*

De bodemserieën SdG en ZcG groeperen complexen van **postpodzolen**. Algemeen is de podzolizatie te dateren vanaf het Vroeg Holoceen, wellicht vanaf het Boreaal (tussen 9ka en 8ka jaar geleden). Het was een langzaam proces dat enkele duizenden jaren duurde en resulteerde in de ontwikkeling van (O) op Ah op E op Bh (op Bs) op C bodemhorizonten. Deze karakteristieke sequentie biedt een solide referentiekader voor de evaluatie van de bodemgaafheid.

Algemeen kan gesteld dat het exclusieve gebruik als boomgaard, bos, tuingrond en grasweide in de voorbije 70 jaar (cf. *infra* 0) een **gunstig effect kan hebben op de gaafheid van de bodemprofielen** ter plaatse. In de noordelijke helft van het plangebied is een gebruik als tuingrond, grasweide bos of boomgaard minstens gedocumenteerd sinds 1872. In de zuidelijke helft gaat het gebruik minstens terug tot het laatste kwart van de 18de eeuw. Ter hoogte van tuinen, grasland en bos kan verder sprake zijn van een dikke(re) geaccumuleerde Ah horizont.

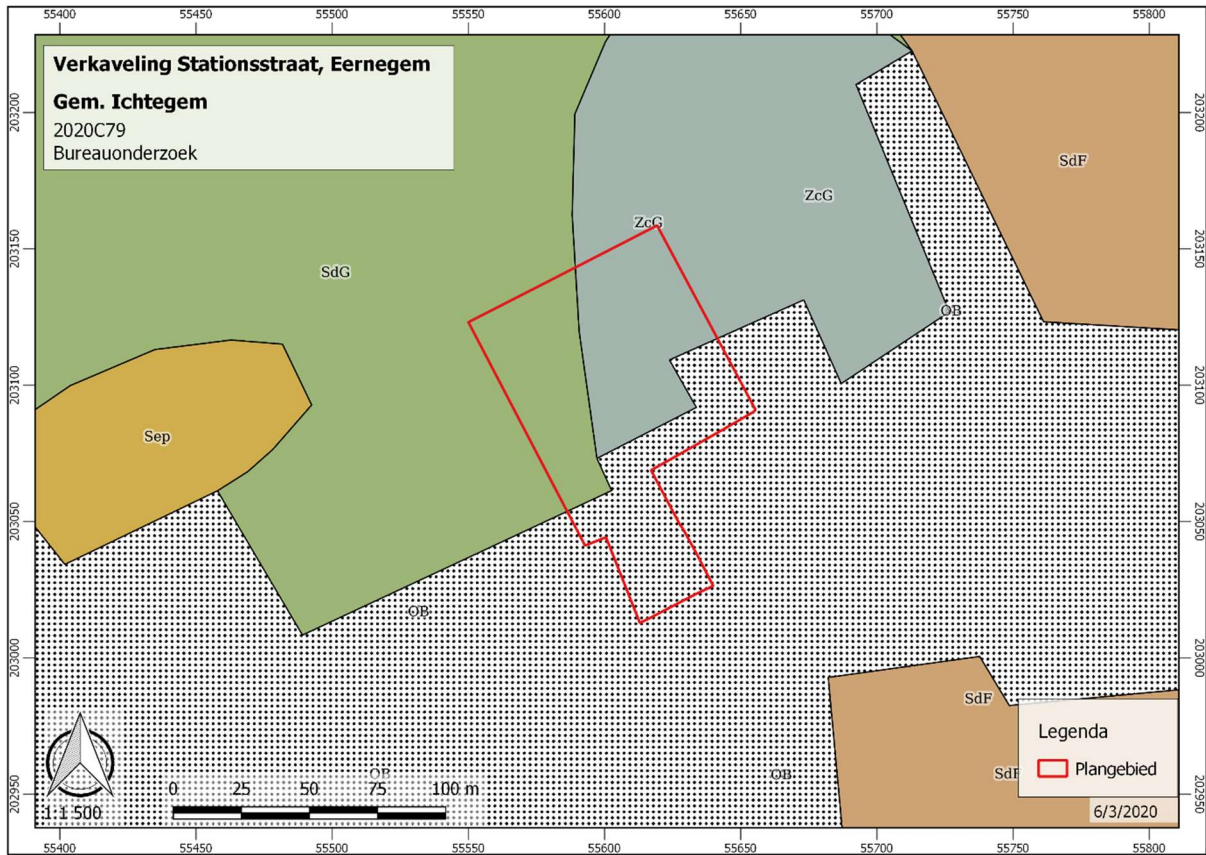
Voor een inschatting van de diepste permanente grondwaterstand en daarmee de anaerobe drempel kan de gemiddelde laagste grondwaterstand informatief zijn (GLG). Onder de anaerobe drempel kunnen organische resten goed geconserveerd zijn. Voornamelijk de textuurklasse en de drainageklasse van de bodemseries zijn hiervoor van belang. De drainageklasse werd bij de bodemkartering niet bepaald op basis van gemeten grondwaterstanden, maar op basis van bodemkenmerken. Gleyverschijnselen (roestvlekken afgewisseld met bleke vlekken) komen voor in de zone die afwisselend nat en droog is (schommelende grondwaterstand). Reductieverschijnselen (blauwe en grijze tinten) zijn kenmerkend voor de permanente waterverzadigde zone. Voor de lichte texturen als zand (Z) en lemig zand (S) wordt het GLG vastgesteld:

- drainageklasse .c.: op dieper dan 125 cm -Mv.
- drainageklasse .d.: onbepaald.¹⁷

¹⁵ Van Ranst & Sys 2000, 146

¹⁶ Van Ranst & Sys 2000, 132

¹⁷ Van Ranst & Sys 2000, 15 en <https://www.dov.vlaanderen.be/>

Figuur 23: projectie plangebied op Bodemkaart Vlaanderen (bron: geopunt.be)

2.2.2 Historische situering

2.2.2.1 *De Pagus Mempiscus en Pagus Flandrensis*

Het onderzoeksgebied is gesitueerd op grenszone van de *Pagus Mempiscus* en *Pagus Flandrensis*. Beide gouwen maakten de kern uit van het middeleeuwse graafschap Vlaanderen dat zich in oostelijke en zuidoostelijke richting uitstrekke tot de Dender en de Schelde en in westelijke richting tot de Canche (Fr.).

De gouwen kenden in de middeleeuwen maar ook al vroeger belangrijke centra. In de omgeving van het onderzoeksgebied bevinden zich al in de vroege middeleeuwen enkele belangrijke woonkernen. **Aartrijke**¹⁸ is in zuidoostelijke richting slechts 5 km verwijderd van het plangebied. In de Romeinse tijd en mogelijk al in het neolithicum deed de verheven locatie dienst als hoogtesite. Een belangrijke Romeinse nederzetting (versterking?) lag er aan een knooppunt van heirwegen (Steenstraat/Zeeweg). In de Merovingische tijd ontwikkelde er zich wellicht een koninklijk domein dat in de 10de eeuw in grafelijke handen komt. **Oudenburg** is in noordelijke richting maar 6 km verwijderd van het plangebied en ook hier bevond zich een vroegmiddeleeuws kroondomein. Het domein ontwikkelde zich op en uit de resten van een stenen fort uit 4de eeuw, de belangrijkste laat-Romeinse militaire site van kust- en zandig Vlaanderen. Al in de eerste drie eeuwen na Chr. vormde Oudenburg een belangrijk civiel en militair centrum dat over land was verbonden met Aartrijke, Kortrijk, Doornik, Brugge en Aardenburg.

2.2.2.2 *Eernegem*¹⁹

Vermoedelijk is Eernegem ontstaan tussen 750 en 900 na Chr. op de plaats die nog steeds de dorpskern vormt. Op etymologische gronden wordt een vroegmiddeleeuwse oorsprong vermoed. Eernegem zou terug gaan op *Arnjinga haim* -zgn. "woning van de lieden van Arnjo". Deze gemeenschap wordt in verband gebracht met de Villa Koekelare. Het ontstaan van Eernegem wordt ook in verband gebracht met de oprichting van een bidplaats voor/door Medardus van Noyon omstreeks 535 nabij de Mitswegestraat. Dit is op ongeveer 2 km ten zuidoosten van het plangebied.

De oudste overgeleverde vermelding van de plaatsnaam *Erninghem* dateert uit 1119. Eernegem groeide in de middeleeuwen tot een gehucht met een motte en domaniale kerk. Deze bestuurlijke en religieuze kern is te situeren op circa 400 m ten oosten van het actuele plangebied. De heren van *Eernegem* zijn historisch gedocumenteerd vanaf de 12de eeuw. Het dorp behoorde tot het ambacht Koekelare dat op haar beurt deel was van het Brugse Vrije. De Sint-Pietersabdij van Oudenburg was in de late middeleeuwen sterk aanwezig in het dorp met o.a. de zgn. *dorpsmolen* in hun bezit. Deze houten molen is bekend sinds 1409 bevond zich op een 600 m ten noordoosten van het plangebied.

In de tweede helft van de 16de eeuw, in de 17de en 18de eeuw wordt de regio geteisterd door religieuze conflicten en oorlogen (Tachtigjarige Oorlog, Spaanse en Oostenrijkse Successieoorlog) met vernielingen en tijdelijke ontvolking tot gevolg. Na de Oostenrijkse Successieoorlog telde de volkstelling van 1748 in het dorp nog 2 molenaars, 8 herbergiers (waaronder de 2 brouwers), 3 wagenmaker, 1 azijnbrouwer, 1 chirurgijn, 4 kleermakers, 2 kuipers, 2 schoenmakers, 3 timmerlui, 2 smeden, 2 boekweitmaalders, 1 strodekker en 1 metselaar. Zeventig gezinnen (=438 inwoners) hadden de landbouw als hoofdinkomen, terwijl 78 gezinnen (=220 inwoners) bekend stonden als *corsitters*, dit is mensen die minder dan 6 gemet grond bewerkten.

De regio krijgt een belangrijke economische impuls met de aanleg van de steenweg van Oostende naar Torhout in 1775. Langsheen de nieuwe steenweg vestigden zich enkele bedrijven. In 1785 werd er door de gebroeders Joannes en Jozef Mergaert en Carolus Muuls een jeneverstokerij langsheen de steenweg geopend. De stokerij werd aangeduid als de belangrijkste industriële activiteit in het kanton Gistel (waartoe Eernegem onder Frans bewind hoorde) en zorgde voor werkgelegenheid in de gemeente. De stokerij blijft actief tot in de jaren 1840. Via de Moerdijk- en Bourgognevaart werd as en mest uit Oostende en Nieuwpoort aangevoerd naar de Eernegemse akkers en werd constructiehout uit de bossen van Wijnendaele weggevoerd naar de steden. Eernegem bleef vooral een landbouwgemeente, maar er waren hier en daar initiatieven voor industriële sites

¹⁸ Excerpten overgenomen uit <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/15840>

¹⁹ Op basis van Gysseling 1960 en <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/16003>

Figuur 24: projectie bij benadering van het plangebied op de heraldische kaart van het Brugse Vrije uit circa 1570 met detail van Eernegem op inzetkaart (bron: nl.wikipedia.org)

Figuur 25: projectie bij benadering van het plangebied op de kaart van Fricx uit 1744 (bron: geopunt.be)

zoals onder meer brouwerijen. In 1868 zorgde de aanleg van de spoorweg Oostende-Torhout voor een echte ontsluiting van het dorp. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd Eernegem bezet door de Duitsers. Er werd een vliegveld ingericht (Boskapel), een Lazarett en kerkhof (Bruggestraat) en een Kommandatur (kasteel 's Gravendriessche). Vanaf juli 1917 leidden bombardementen tot schade en doden in het dorp. In mei '44 kende het dorp nieuwe bombardementen net voor de bevrijding door de Canadezen op 8 september 1944.

2.2.3 Historische kaarten en luchtfotografie

2.2.3.1 *Heraldische kaart van het Brugse Vrije (circa 1570)*

De Heraldische kaart van het Brugse Vrije, ook de grote kaart van het Brugse Vrije genoemd, is het cartografisch werk van Pieter Pourbus. De enorme kaart (23,58 m²) werd gemaakt in opdracht van het Brugse Vrije in de periode 1561-1571. Van de oorspronkelijke kaart blijft slechts de rechterbovenhoek over (die valt te bezichtigen in het Groeningemuseum in Brugge). In 1601 of 1597 werd een getrouwe kopie afgeleverd door Pieter Claeissens, omdat het origineel na vijftintig jaar al zware schade had geleden. Deze kopie valt te bezichtigen in het Stadsarchief van Brugge. Het belangrijkste kenmerk van deze kaart is de aanwezigheid van de wapenschilden van de afgebeelde ambachten en heerlijkheden. Vandaar de naam "Heraldische kaart".

Doordat de kaart gemaakt is aan de hand van triangulatie geeft deze een behoorlijk accuraat beeld weer van de betrokken regio. Dit beeld wordt versterkt door het gebruik van conventionele tekens, waardoor de kaart een weerspiegeling geeft van het laat-16de-eeuwse landschap en het plangebied zeer rudimentair kan worden gelokaliseerd ter hoogte van Eernegem. Interessant is dat het stratenpatroon van het latere dorp al herkenbaar is. Direct ten zuiden van de oude Sint-Medarduskerk kerk is de voorloper van de **Stationsstraat** aanwijsbaar. En iets noordelijk van de kerk wordt de oude *dorpsmolen* afgebeeld. Meest relevant aan het kaartbeeld is evenwel dat het zwaartepunt van het laat 16de eeuwse woonweefsel van het dorp zich lijkt te situeren rond de kerk en het kruispunt van (latere) Stationstraat en (latere) Aartrijksestraat. Het actuele plangebied situeert zich in aanliggend **in cultuur gebracht land** (Figuur 24 **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**).

2.2.3.2 *De Kaart van de "Provinces des Pays-Bas" E.H. Fricx (1706-1712, 1744)*

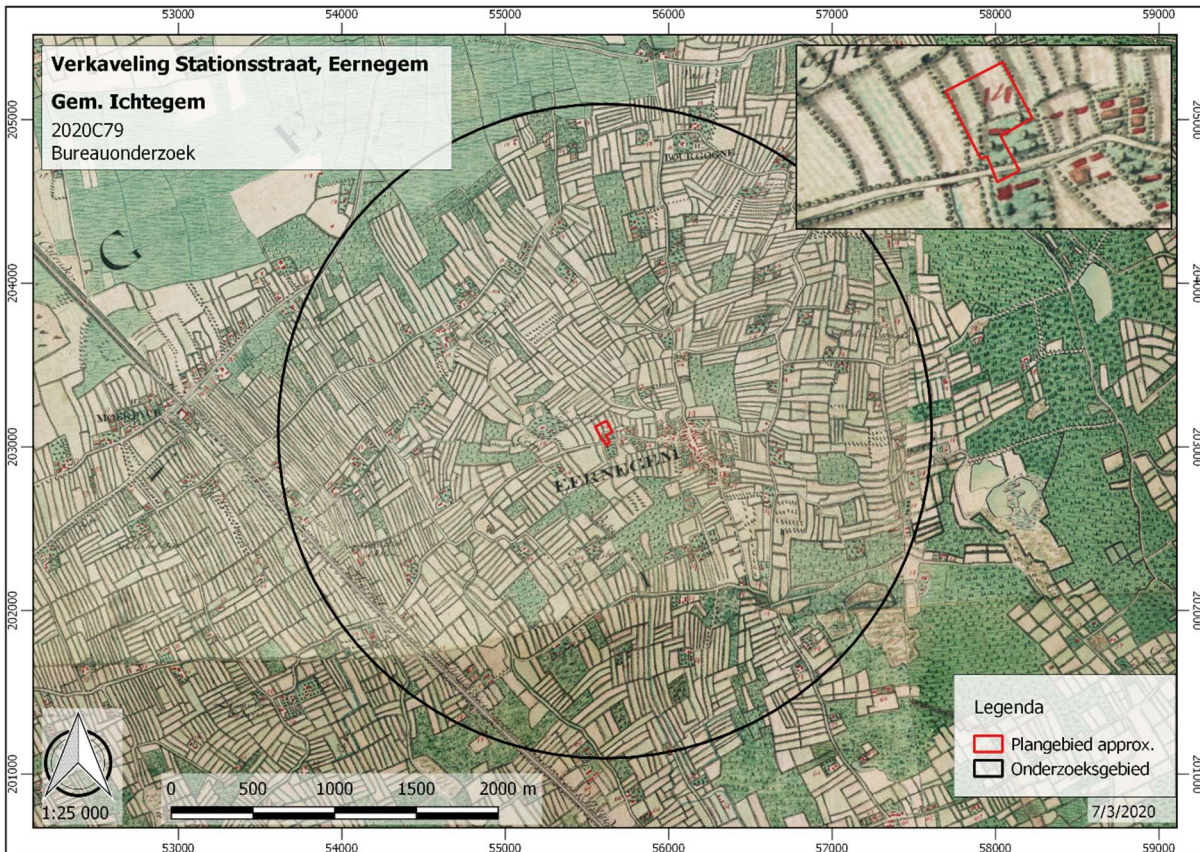
Eugène Henri Fricx publiceerde tussen 1706 en 1712 een twintigtal kaartbladen die het huidige Belgische grondgebied overdekken. De reeks van kaarten van E. H. Fricx die het NGI publiceert, is een heruitgave van Crépy uit 1744.

De kaart is nog weinig nauwkeurig waardoor het onderzoeksgebied en plangebied zeer rudimentair zijn gelokaliseerd ten oosten van Eernegem (Figuur 25). Het kaartbeeld beschrijft hier net als bij de Heraldische kaart van het Brugse Vrije een leeg landbouwgebied. Interessant is dat de voorloper van de latere Stationsstraat niet wordt afgebeeld op basis waarvan misschien kan geconcludeerd dat deze weg in de 18de eeuw minder belangrijk is.

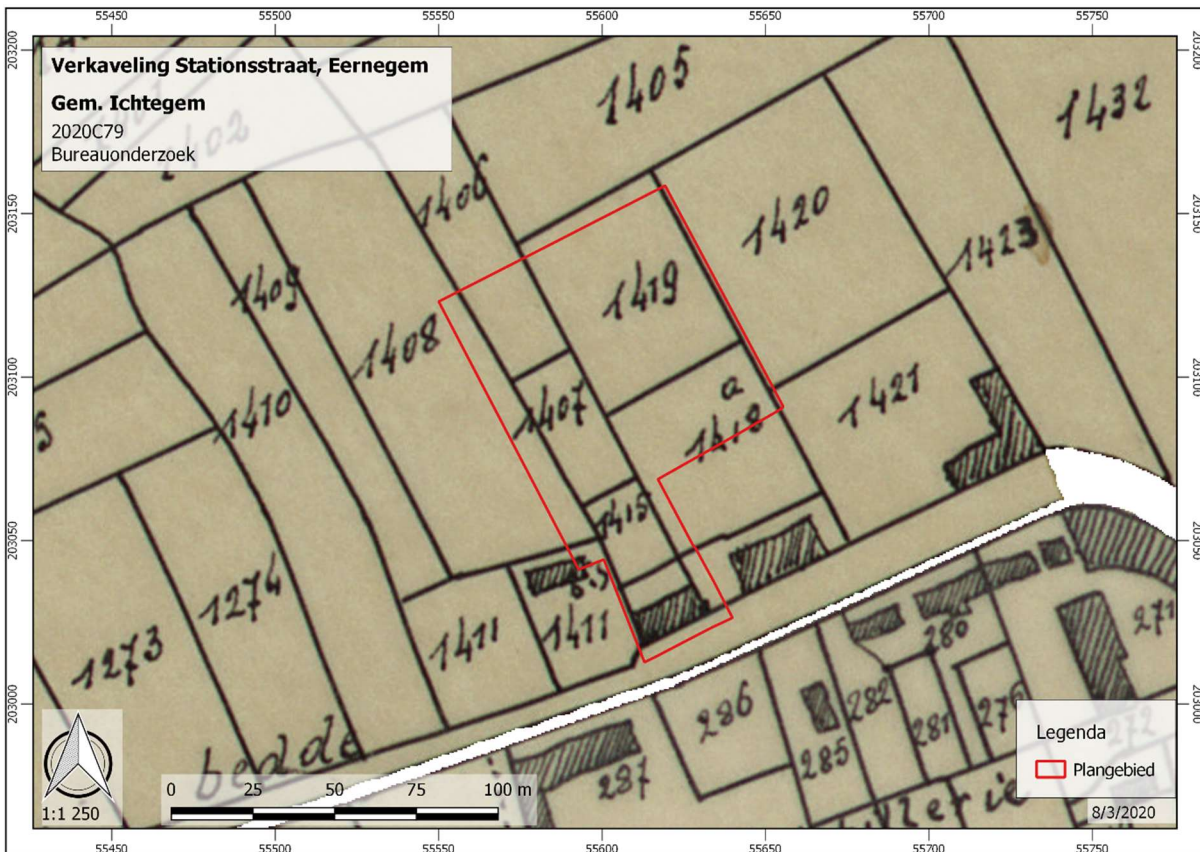
2.2.3.3 *De Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden en het prinsbisdom Luik (1771-1778)*

De kabinetskaart werd opgesteld tussen 1771 en 1778 door Joseph Jean François graaf de Ferraris. Het is een interessant document, omdat alle gebouwen ingemeten werden en ook de omgeving vrij waarheidsgetrouw werd opgetekend (rivieren, grachten, poelen, bossen, hagen, etc.). Wel is de kaart vooral vanuit militair standpunt opgetekend. Aspecten die militair minder interessant waren, werden minder nauwkeurig ingemeten. Het kaartbeeld kan vervormen bij het georefereren.

Het plangebied situeert zich op het einde van de 18de eeuw op de **uiterste rand van het dorp** (Figuur 26). In de westhoek van de kaart valt de rechte lijn van de nieuwe steenweg tussen Oostende en Torhout op. De (latere) Stationsstraat is nog een onverharde landweg. Aan de landweg ligt een blokvormig perceel dat is omgeven met houtkanten en hagen. Daarbinnen bevindt zich een **boomgaard** met achterin op het perceel, evenwijdig met de landweg, een langwerpige **(bak)steenbouwwolume**. Wellicht is dit een langgevelboerderij. Het blokvormig perceel

Figuur 26: projectie van het plangebied op de kaart van Ferraris uit 1778 (bron: geopunt.be)

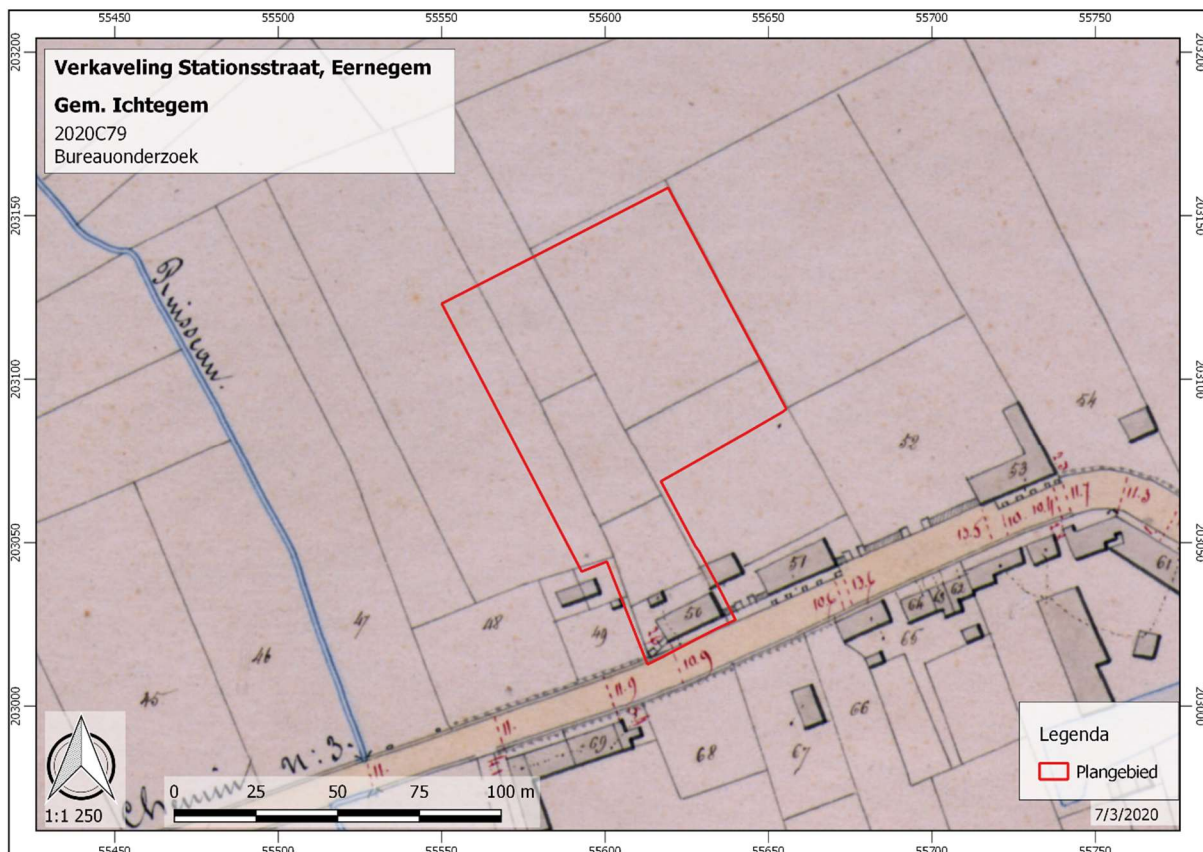
Figuur 27: projectie van het plangebied op de Popp kaart van 1854 (bron: geopunt.be)

kan na vergelijking met het 70 jaar jongere Popp kadaster en rekening houdend met de positie van het perceel ten aanzien van de knik in de Stationsstraat (2de blokvormige perceel na de knik) geïdentificeerd met Popp perceel 1415, de zuidelijke helft van 1407 en deel van 1418a (Figuur 27). De langgevelboerderij kan dan binnen het plangebied gesitueerd op Popp perceel 1407 of 1418. Noordelijk van de boomgaard bevinden zich 2 langwerpige, semicardiaal georiënteerde kavels **akkerbouwland** omgeven met heggen. Het bouwland interfereert met de noordelijke helft van het actueel plangebied.

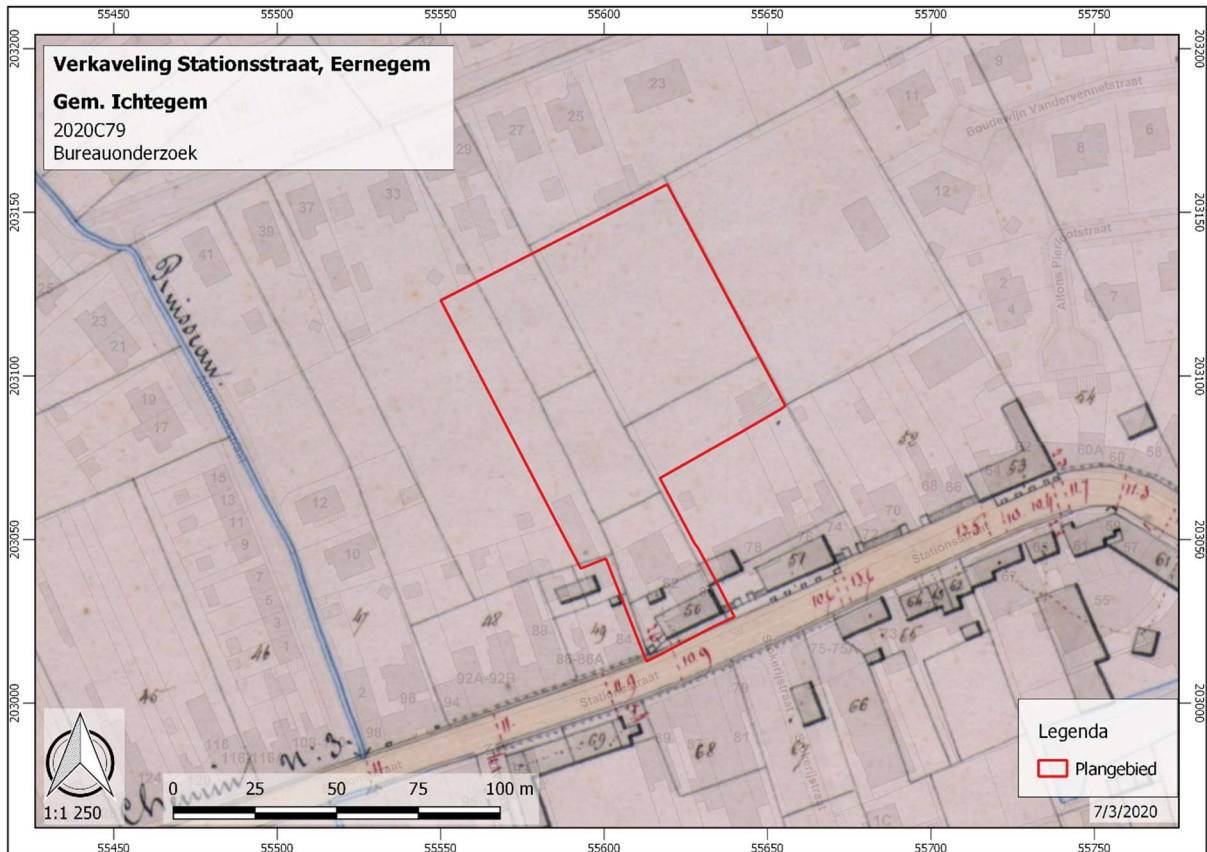
2.2.3.4 Atlas der Buurtwegen (na 1841) en Plan parcellaire de la commune de Eernegem (1854)

De kadastrale kaarten die tot de Atlas der Buurtwegen behoren, werden opgemaakt in de loop van de jaren vijftig van de 19de eeuw. De opzet van de Atlas was om een inventaris te maken van alle kleine wegen met openbaar karakter. Dit zijn de eerste kaarten die nauwkeurig en quasi zonder vervorming van het kaartbeeld zijn te georefereren. Het is daarom interessant om na te gaan in welke mate de huidige kavelvormen overeenkomen met de percelen zoals afgebeeld in de Atlas.

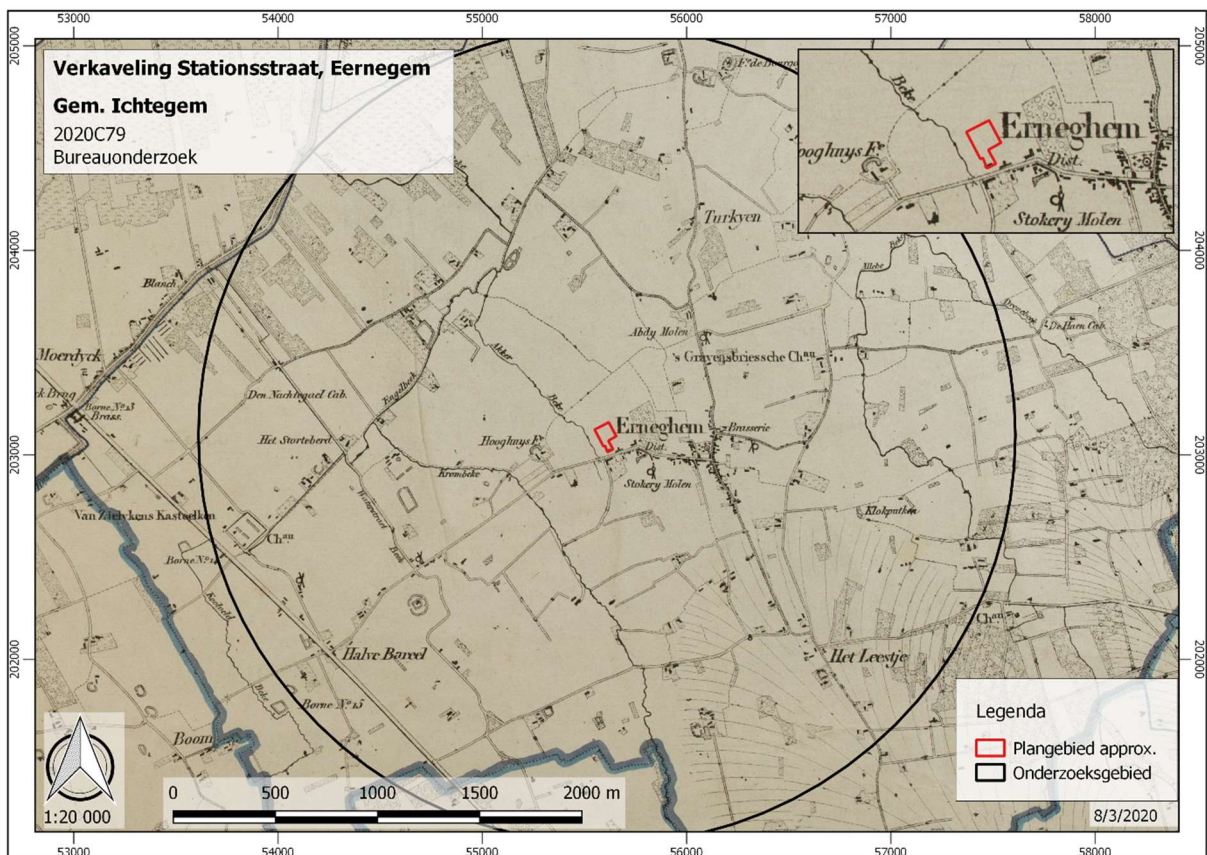
De configuratie van gebouwen en kavelgrenzen die 70 jaar eerder op de kabinetskaart van Ferraris zijn afgebeeld, blijft herkenbaar: de 2 blokvormige kavels net voorbij de knik in de Stationsweg. De **bebouwing verschilt** evenwel. Net als op de Poppkaart, die de basis vormt voor de Atlas, worden bouwvolumes nog uitsluitend direct langs de Stationsstraat gesitueerd, en niet langer diep op het erf. De beschreven bouwvolumes zijn nu nog deels in het straatbeeld herkenbaar. Binnen het plangebied is een langgevel opgetrokken langs de straat met daarachter een klein gebouw. Een confrontatie van de Atlas der Buurtwegen met het actuele GRB leert dat dit **bouwvolume nagenoeg samenvalt met de footprint van de huisnummers 80 en 82** aan de straatkant (Figuur 29). Nog is interessant om vast te stellen dat in vergelijking met 70 jaar eerder het dorp verder in westelijke richting uitbreid met nu ook bouwwerken op kavels 1411 en 287 (Figuur 27 en Figuur 28).

Figuur 28: projectie van het plangebied op de Atlas der Buurtwegen van na 1841 (bron: geopunt.be)

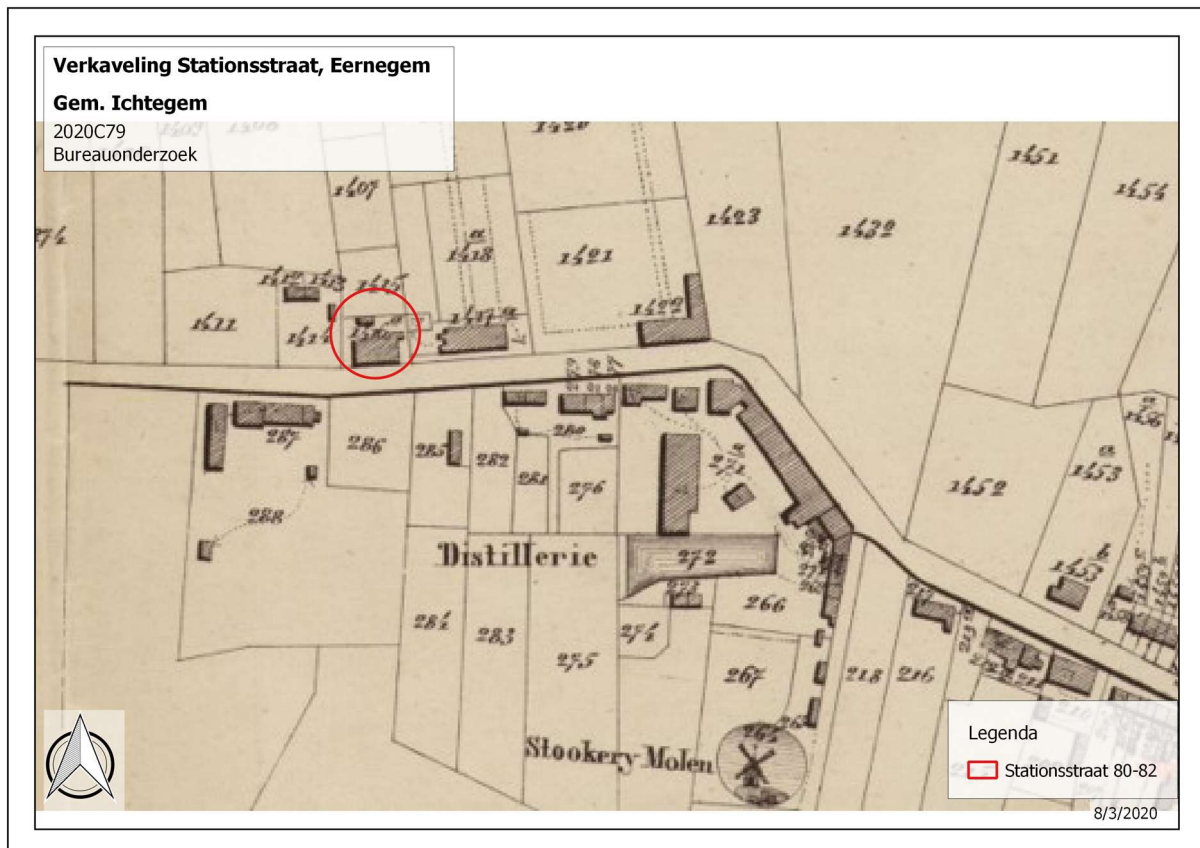
Figuur 29: projectie van de Atlas der Buurtwegen van 1841 op het actuele GRB (bron: geopunt.be)

Figuur 30: projectie van het plangebied op de Vandermaelenkaart uit 1846-1854 (bron: geopunt.be)

2.2.3.5 Kaart van Vandermaelen (1846-1854)

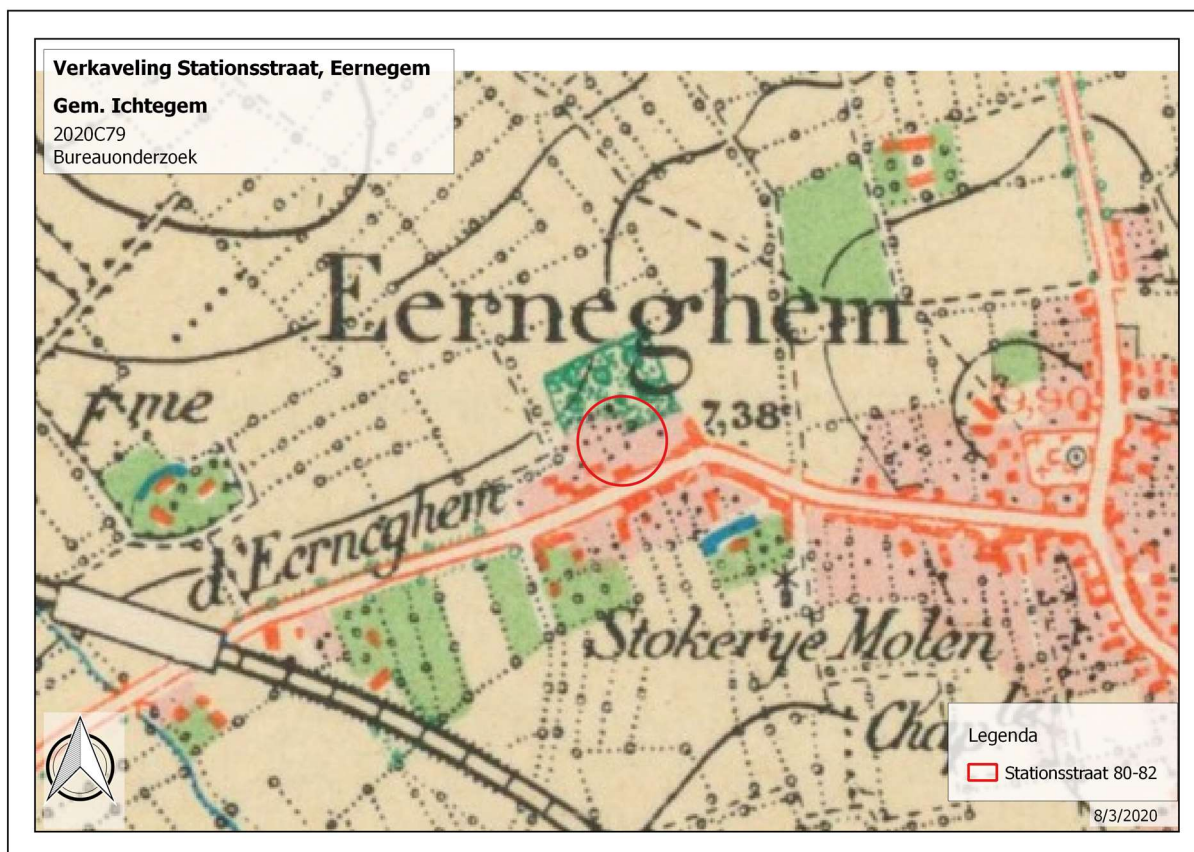
De topografische kaart van Philippe Vandermaelen werd opgemaakt tussen 1846 en 1854. Het onderzoeksgebied is in grote lijnen onveranderd in vergelijking met de oudere kaartbeelden, d.i. met het actuele plangebied op de rand van het dorp (Figuur 30). Detail van de kaart leert dat zich op een 200 m noordwestelijk van het plangebied een windmolen bevindt en dat deze wordt geassocieerd met destilleerderij (*Dist. Stokery Molen*). Wellicht betreft het een moutmolen. De molen wordt ook op het Plan parcellaire de la commune de Eerneghem uit 1854 genoemd als 'Stookery Molen' en de percelen bezuiden de Stationsstraat tegenover het plangebied vormen de *Distillerie* (Figuur 31).

Figuur 31: detail van het *Plan parcellaire* van 1854 (bron: cartesius.be)

2.2.3.6 Topografische kaart van België (1872)

Kaartblad *Ghistelles XII/7* van de topografische kaart van België op schaal 1:20.000 is de eerste kaart die op het terrein werd opgemeten en gewaterpast door de officieren van het Krijgsdepot. De kaart is gedrukt in 1872. In het plangebied en de directe omgeving ervan is de kavelconfiguratie die is afgebeeld in de Atlas der Buurtwegen herkenbaar (Figuur 32). Ook het lange bouwvolume langs de Stationsstraat lijkt ongewijzigd. Op het achterliggend perceel wordt **tuingrond** (roze polygoon) beschreven en de volledige noordelijke helft van het actuele plangebied is ingekleurd als **bos** (donkergroen). Een opvallende nieuwigheid op het kaartbeeld is de spoorlijn Oostende-Torhout die in 1868 is gerealiseerd met station aan de Stationsstraat op circa 400 m westelijk van het plangebied.

Figuur 32: plangebied aangegeven op de topografische kaart uit 1872 (bron: cartesius.be)

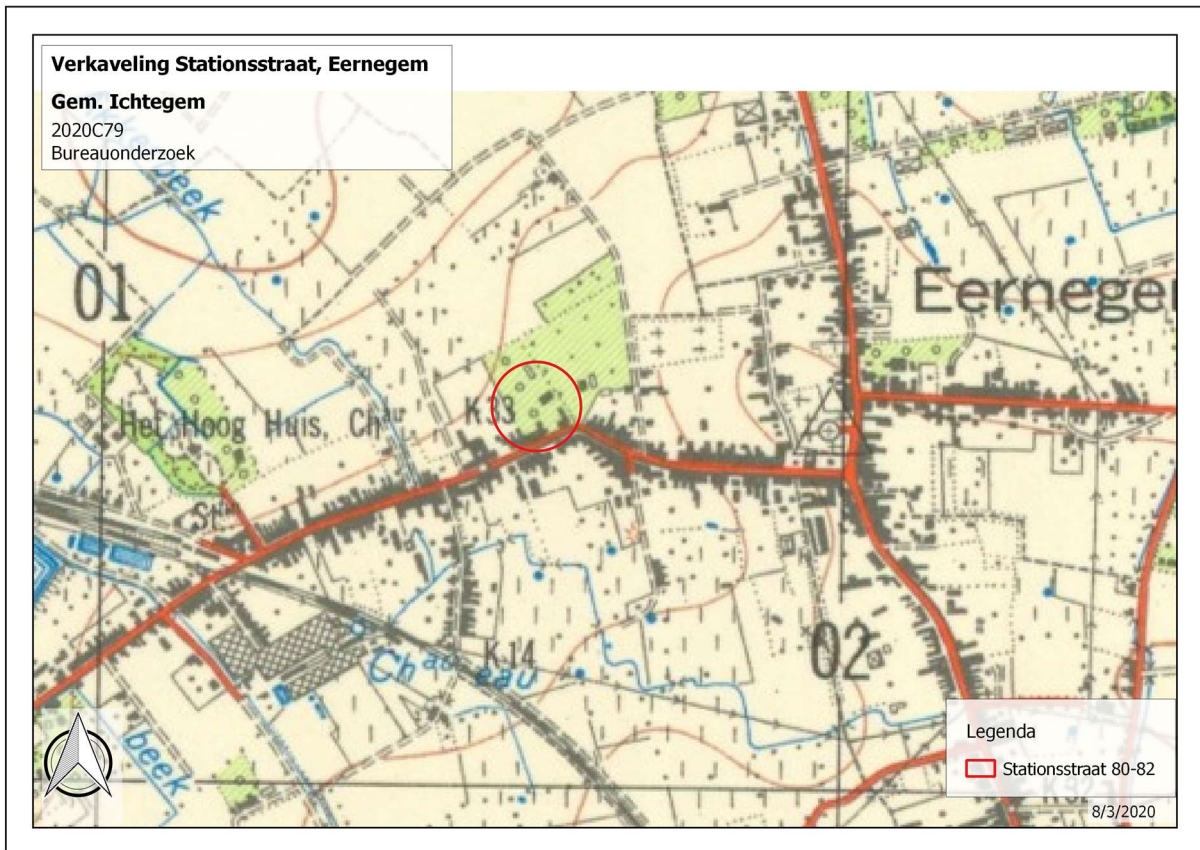
2.2.3.7 Recente ontwikkelingen

Jongere versies van het kaartblad *Ghistelles* XII/7 illustreren geen relevante ontwikkelingen binnen het plangebied in de eerste decennia van de 20ste eeuw. Op de versie uit 1954 van het *Institut Géographique Militaire* treft een aanzienlijke **verdichting van de bebouwing** langs de Stationsstraat tot voorbij het Station (Figuur 33). Ook de inrichting van een industriezone bij het station valt op. Hier werd in 1902 de olieslagerij Roelens ingericht en in 1925 de conserven/voedingsfabriek *Alibel*.²⁰ De perceel delen gelegen achter de gebouwen in het plangebied zijn thans volledig ingenomen door “**boomachtige bedekking met hoogstammig gebladerte**”. In **1931** wordt aan de Stationsstraat het **woonhuis vernieuwd** (met bouw van naastgelegen poort) en **achterliggend een maalterij gebouwd**.²¹ De situatie is ongewijzigd op de kaart uit 1969 van het Militair geografisch instituut. Op dit kaartbeeld zijn wel al de Ferdinand Depuydtlaan en de Akkerbeekstraat afgebeeld.

De vroege orthofoto's uit 1951 of 1969 voegen geen relevante informatie toe. Op de orthofoto uit 1969 is duidelijk te zien dat het plangebied onder hoogstam staat en dat daar net buiten met de aanleg van de Ferdinand Depuydtlaan en de Akkerbeekstraat een uitbreiding van het woongebied wordt voorbereid (Figuur 34). Op de orthofoto uit **1971** is te zien dat nu ook de **bomen zijn geroid op het westelijke perceel** 1416r en een eerste nieuwbouw verschijnt langs de Ferdinand Depuydtlaan. De configuratie bouwvolumes op het westelijk perceel 1416r blijft tot heden onveranderd (Figuur 35). De ontwikkeling langs de Ferdinand Depuydtlaan zet zich verder tegen 2000-2003. Op de orthofoto uit deze periode wordt duidelijk dat de terreinverhevenheid tegen de westkant van het plangebied inderdaad door menselijk handelen is ontstaan (cf. 2.2.1.1) met de inrichting van een **boomperk**. In de zuidwesthoek van perceel 1419n is een **garage** gebouwd. Tegen 2005-2007 worden de bomen dichtst bij de garage verwijderd en een grasplantsoen aangelegd. Tegen 2012 is hier de verharde oprit naar de garage gerealiseerd.

²⁰ <https://inventaris.onroerendergoed.be/themas/16003>

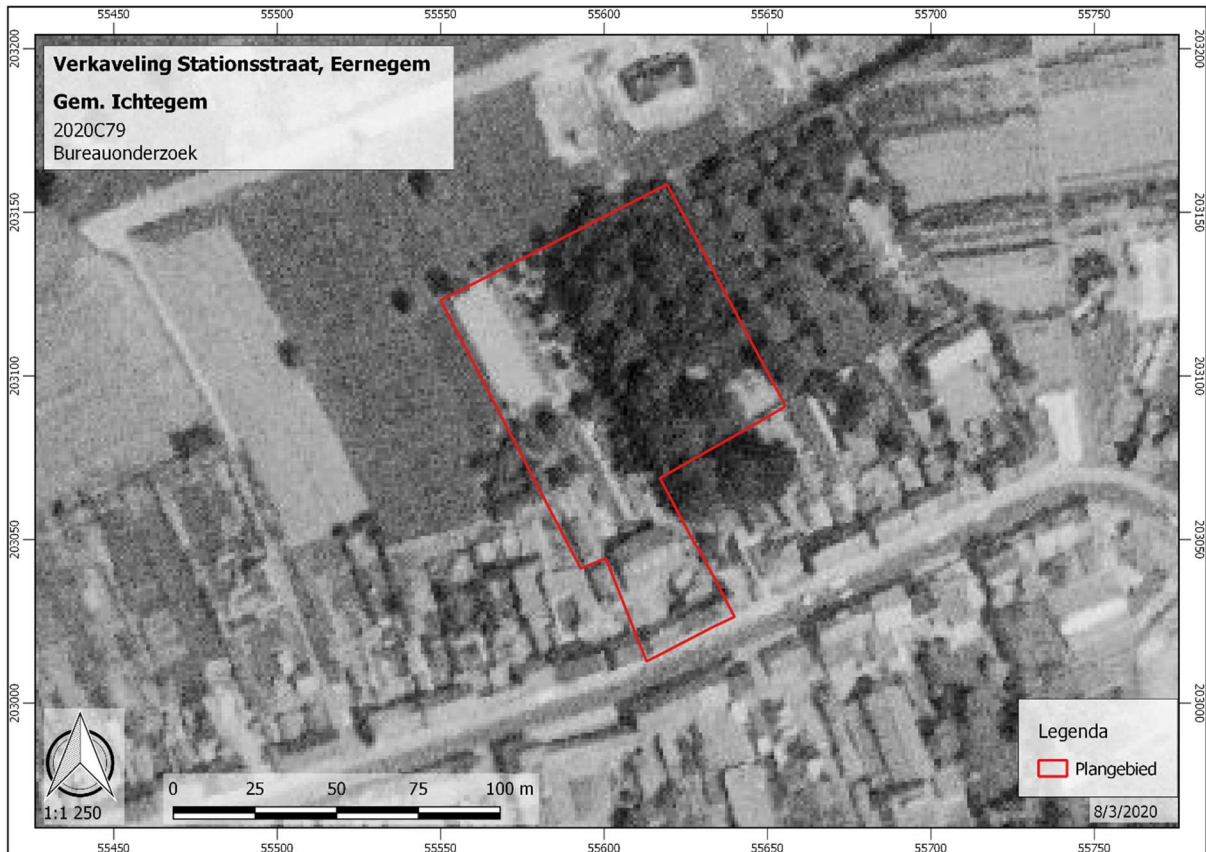
²¹ <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/211144>

Figuur 33: extract van de topografische kaart van België uit 1954 (bron: cartesius.be)

Figuur 34: situering van het plangebied op orthofoto uit 1969 (bron: cartesius.be)

Figuur 35: projectie plangebied op orthofoto uit 1971 (bron: geopunt.be)

Figuur 36: projectie plangebied op orthofoto uit 2000-2003 (bron: geopunt.be)

2.2.4 Archeologische gegevens

Binnen het plangebied beschrijft de CAI **geen bekende** archeologische vindplaatsen. Indicatoren voor archeologische vindplaatsen zijn er evenmin gekarteerd. Uit het ruimere onderzoeksgebied zijn er echter wél archeologische data beschikbaar. In alle gevallen betreft het indicatieve informatie dewelke in de voorbije 30 jaar is verzameld tijdens diverse controles, prospecties en bureaustudies (Figuur 37 en Figuur 38).

Eén circulair spoor CAI ID154675 is herkend op een luchtfoto en kan het restant (opgevulde greppel) van een funerair monument (grafheuvel) zijn. Deze dateert meest waarschijnlijk uit de bronstijd en kan wijzen op een uitgestrektere rituele ruimte. De indicator bevindt zich evenwel op ruime afstand van het actuele plangebied, op iets meer dan 1 km noordwestelijk. Binnen het onderzoeksgebied worden er op basis van cartografische bronnen 3 middeleeuwse sites met walgracht gesitueerd. Deze relictten van het laatmiddeleeuwse cultuurland bevinden zich allen in de westelijke helft van het onderzoeksgebied (CAI ID74292, ID74291 en ID74289) op ruime afstand van het actuele plangebied (meer dan 1 km verwijderd).

Binnen het onderzoeksgebied is nagenoeg nog geen grootschalig archeologisch veldonderzoek uitgevoerd. Bij controle van werken tussen 1996 en 2010 zijn in de Sint-Medarduskerk de 11de tot 12de eeuwse stenen funderingen van de oudere voorganger van deze kerk gevonden. De enige 2 proefsleufonderzoeken die tot heden zijn uitgevoerd in het onderzoeksgebied bevinden zich naast en nabij huidig plangebied. De projecten met CAI ID224516 en ID224317 zijn uitgevoerd in 2018. In geen geval resulteerden de proefsleuven in aanwijzingen voor behoudswaardige prehistorische of (proto)historische archeologische vindplaatsen. Er werden uitsluitend sporen van landinrichting (perceelgrachten) uit de 17de tot 19de eeuw geïnventariseerd. Vermeldenswaardig is wel een vage indicatie voor menselijke aanwezigheid in de overgangperiode van vroege naar volle middeleeuwen die is vastgesteld op het perceel **direct grenzend aan het actuele plangebied** (CAI ID224516).²² Een enkele Karolingische of vol-middeleeuwse **aardewerkscherf** is er gevonden in een jongere greppel. Mogelijk is deze scherf ook indicatief voor de ouderdom van een klein aantal verder ongedateerde paalsporen en kuilen die er nog zijn gevonden.

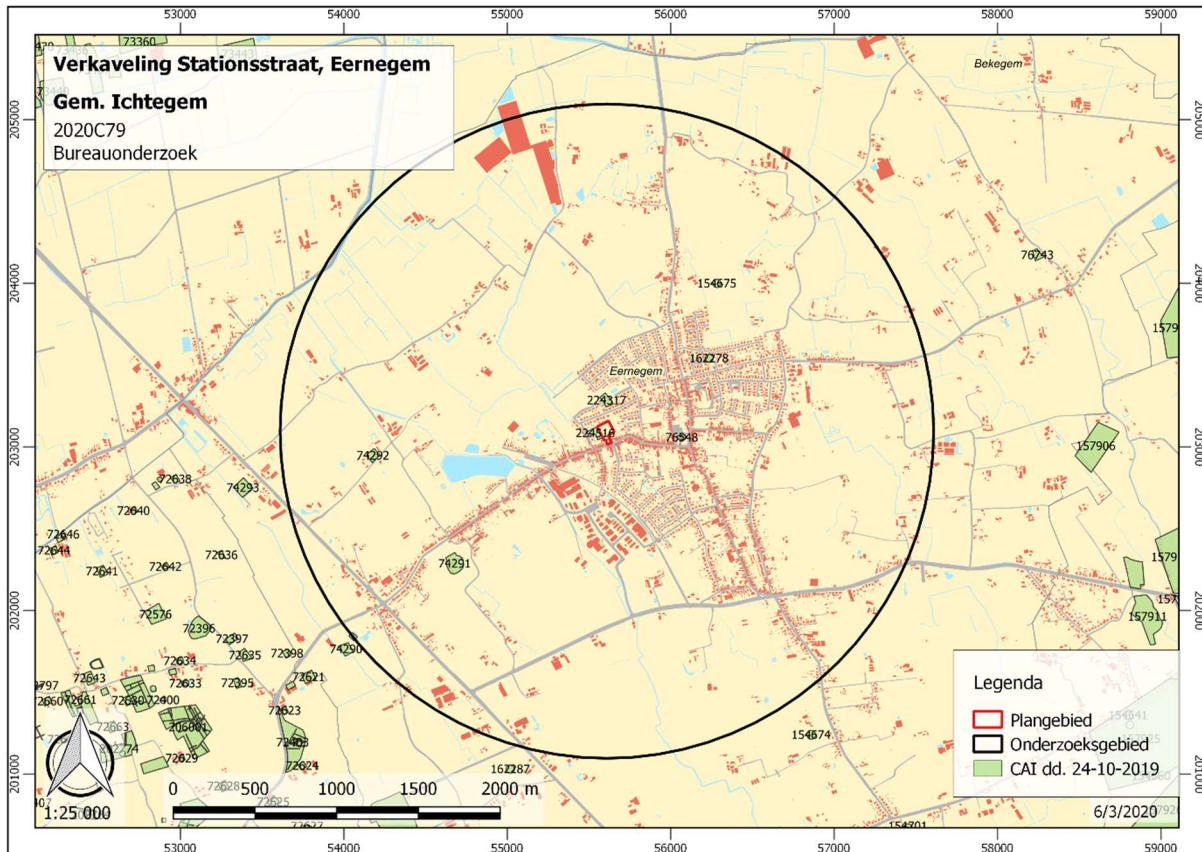
2.2.5 Verstoringshistoriek

Het plangebied ligt niet binnen de contouren van een geïnventariseerde verstoorde zone, cf. *supra* (1.2.4). Historische kaarten en bronnen leren dat het plangebied zeker **vanaf de middeleeuwen deel van het cultuurbouwland** was. Zeker vanaf het laatste kwart van de 18de eeuw bestond de zuidelijke helft van het plangebied als boomgaard (2.2.3.3). De noordelijke helft bleef in dienst als akker. Zeker **vanaf 1872** worden ook de noordelijke akkers buiten gebruik gesteld en ingericht als **bosland of boomgaard** (2.2.3.6). Dichtst bij de bebouwing langs de Stationsstraat is sprake van tuinbouwgrond. Een scan van publiek kaart- en fotomateriaal ziet deze situatie verdergezet in de 19de en 20ste eeuw. Bij de analyse van beschikbare luchtfoto's en recentere topografische kaarten is bijzondere aandacht uitgegaan naar alle vormen van land(bouw)gebruik die meest belastend zijn voor de structuur van de ondergrond, te denken valt aan recente uitgravingen, beddenbouw en bosaanplant. Er zijn geen grootschalige, diepe verstoringen te verwachten als gevolg van historische landbewerking.

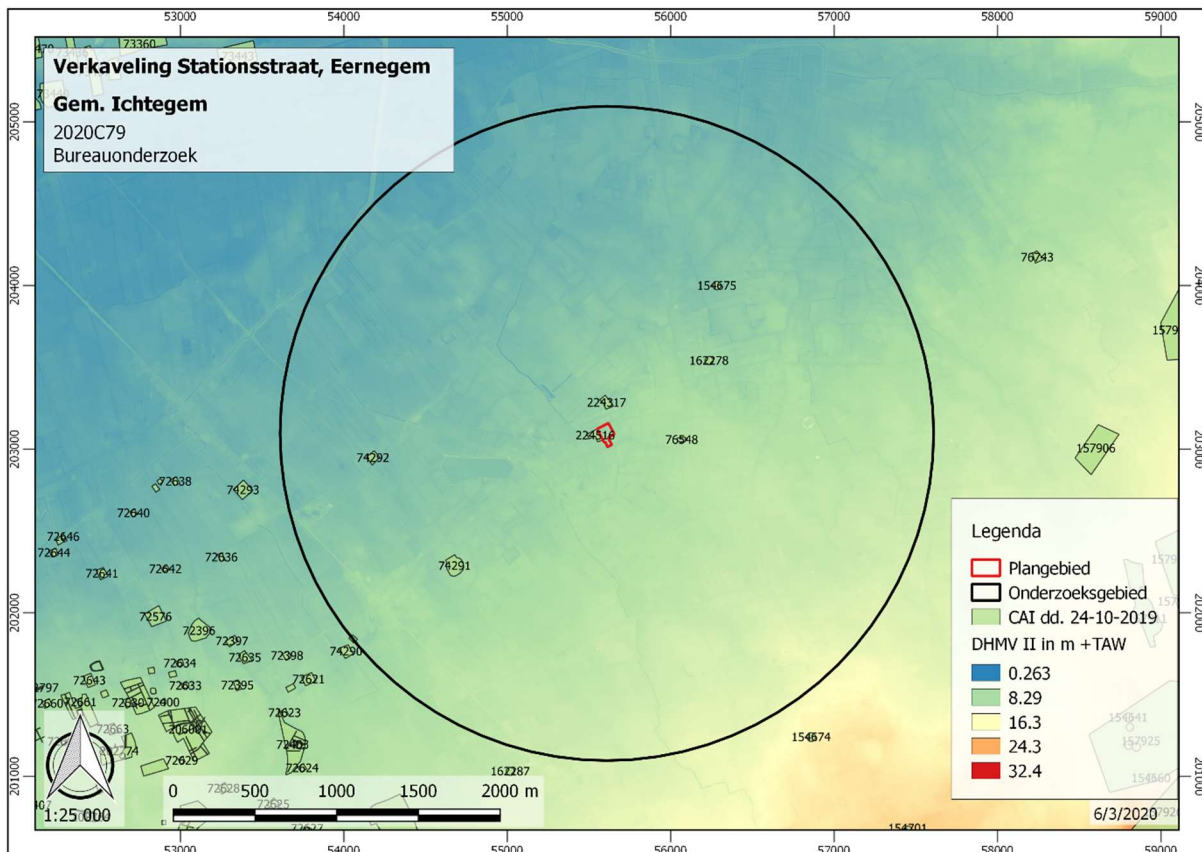
Een projectie van het plangebied op een opname van het bodemgebruik uit 2001 conflicteert evenwel. De opname beschrijft akkerbouw op een beperkt deel van de betrokken percelen: "*bodem die gebruikt wordt in een of ander rotatiesysteem waarbij jaarlijks gewassen worden geoogst, inclusief braakland*" (witte polygoon). Mogelijk dient hier het braaklandkarakter benadrukt aangezien er geen serieuze aanwijzingen zijn voor akker- of bosbouw in de voorbije 150 jaar. Het grootste deel wordt beschreven als loofbos (groen) en weiland (geel) Op basis van bekend of te reconstrueren bodemgebruik kan worden vermoed dat binnen de grenzen van het plangebied **nooit diepe bodem verstorende activiteit**, zoals moderne akkerteelt, heeft plaatsgevonden.

---

²² De Mulder 2018

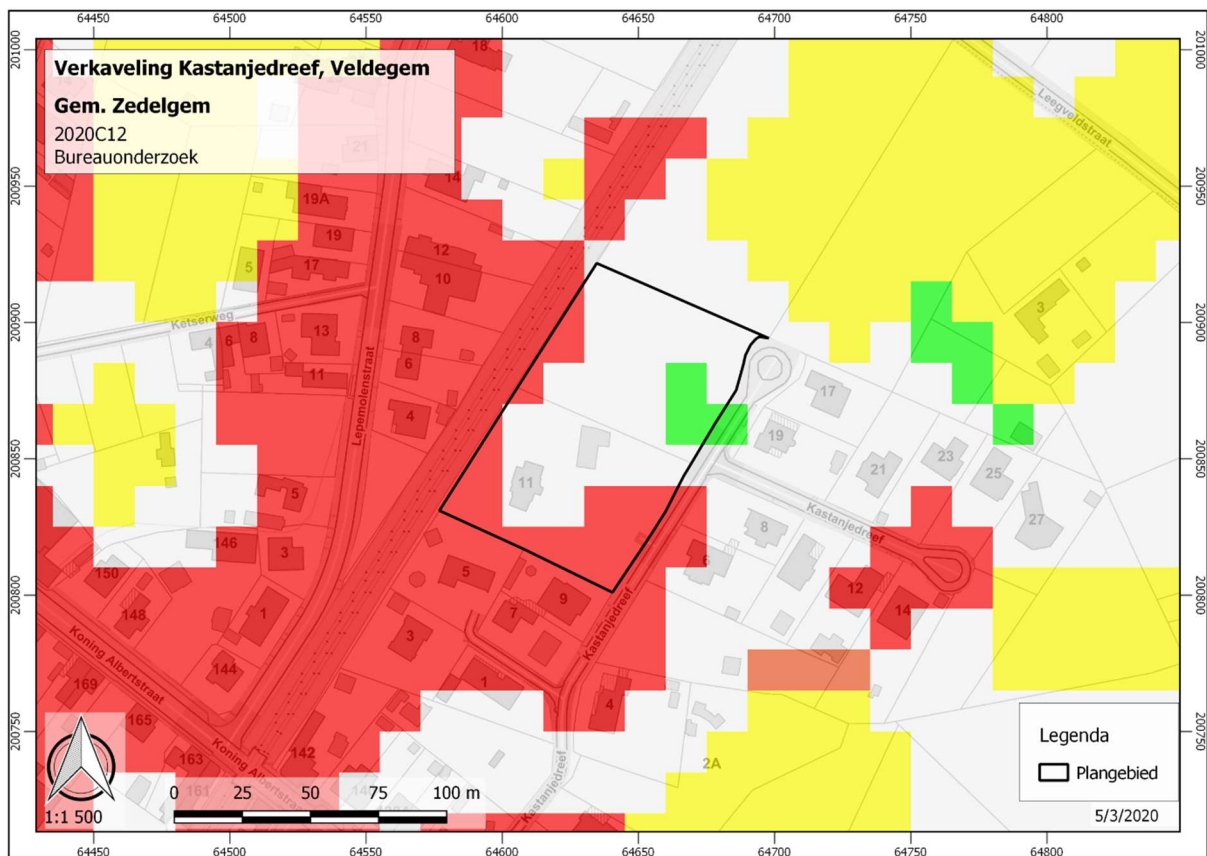
Figuur 37: projectie van de CAI op het GRB Vlaanderen (bron: geopunt.be en Agentschap Onroerend Erfgoed)

Figuur 38: projectie van de CAI op het DHMV II (bron: geopunt.be en Agentschap Onroerend Erfgoed)

Tabel 1: indicatoren voor archeologische vindplaatsen uit de CAI

CAI ID	PLAATS	TOPONIEM	SITENAAM	AFSTAND PG	DATATYPE	DATATYPE	JAAR	PERIODE	VINDPLAATSTYPE
224516	Eernegem		Akkerbeekstraat I	0	Indicator	Proefsleuven	2018	indet, nieuwe tijd	Grachten (met 1 vroeg/vol ME scherf), paalsporen, kuilen
224317	Eernegem		Gilbert Debreuckstraat	95	Indicator	Proefsleuven	2018	19de eeuw	Greppels
76548	Eernegem		Sint-Medarduskerk	390	Indicator	Controle werk	1996, 2001, 2010	Middeleeuwen	Kerk, oudste fase 11-12de eeuw
162278	Eernegem		Populierenlaan I	697	Indicator	Controle werk	1997	onbepaald	Gracht
154675	Eernegem	Turkije	Turkije circulaire structuur 113	1050	Indicator	Luchtfotografie	1992	onbekend	Circl (bronsijd grafheuvel?)
74291	Eernegem		Stationsstraat 327	1133	Indicator	Cartografie		Late middeleeuwen	Site met Walgracht
74292	Eernegem		Moerbeekstraat I	1335	Indicator	Cartografie		Late middeleeuwen	Site met Walgracht
74289	Eernegem		Leugenboomstraat I	1932	Indicator	Cartografie		Late middeleeuwen	Site met Walgracht

Figuur 39: plangebied op het bodemgebruiksbestand van 2001 (bron: geopunt.be)

2.2.6 Archeologische verwachting

2.2.6.1 *Diepte en ouderdom*

Het plangebied is gesitueerd op een lage zandrug. De Bodemkaart Vlaanderen beschrijft er het voorkomen van voornamelijk podzolachtige gronden. Als deze gronden als akker worden gebruikt kan er klasse g of h van profielontwikkeling worden verwacht met een bouwvoor van 40 tot 50 cm diep. Het ontbreken van aanwijzingen voor moderne akkerbouw maakt een geringere diepteligging van eventuele archeologische resten mogelijk. Waar tuin- en bosland is ingericht ten laatste sinds 1872 kan een iets dikkere O of Ah horizont zijn geaccumuleerd en eventuele archeologische resten toch iets dieper zitten.

Het ongeroerde zand vormt het hoogste archeologisch relevante niveau en is ontstaan tussen 28.000 en 12.000 jaar geleden. Hierop en -in kunnen grondvaste archeologische resten voorkomen die dateren vanaf de steentijd. Het niveau bevindt zich naar verwachting op **25 à 30 cm diepte en misschien iets dieper** in de zuidelijke helft van het plangebied (dat in boomgaard stond vanaf het laatste kwart van de 18de eeuw).

2.2.6.2 *Aard en aanwezigheid*

Binnen het plangebied zal zeker rekening moeten worden gehouden met het voorkomen van archeologische resten van **rurale bewoning uit de latere vroegmoderne tijd**. Er zijn geen historische of cartografische aanwijzingen voor andersoortige resten uit deze jonge historische perioden. Met name de identificatie van een vermoedelijke langgevelboerderij op de Kabinetskaart van Ferraris uit 1771-1778 maakt dat in het gehele plangebied nog archeologische resten hiervan kunnen worden gevonden. Te denken valt aan afvalkuilen, krengebegravingen, mestkuilen en waterputten. Het kaartbeeld van Ferraris kan als werkhypothese gelden waarbij eventuele resten van het afgebeelde boerderijgebouw, in de vorm van ondiepe bakstenen funderingen en eventuele resten van (half)keldervolumes, onder de te slopen gebouwen kunnen worden gevonden. Het valt

niet uit te sluiten, dat de hoeve op de Ferrariskaart een **oudere vroegmoderne of middeleeuwse voorganger** kende.

Met betrekking tot de oudste perioden moet gewezen op de gradiëntsituatie die geldt binnen het plangebied vanaf de vorming van het systeem van de Akkerbeek rond de overgang van het laatglaciaal Weichseliaan naar het Holoceen (finaal paleolithicum en mesolithicum) en daarvoor, wanneer de brede stroomvlakte ten westen van Eernegem een verwilderd riviersysteem kende tijdens het pleniglaciaal Weichseliaan (laat paleolithicum). Bij onderzoek in België en Nederland is gebleken dat **kampplaatsen van jagers-verzamelaars uit de Steentijd** in het (oorspronkelijke) dekzandlandschap in vrijwel alle gevallen te vinden zijn in zgn. gradiëntzones, dit zijn overgangen van nat en laag naar hoog en droog. Gesteld kan dat er sprake is van een verhoogde verwachting in de nabijheid van (voormalige) prehistorische waterlopen en -partijen (vennen etc.).

2.2.6.3 *Gaafheid en conservering*

In het plangebied zijn geen vormen van landgebruik vastgesteld met een zware structuurimpact op de ondergrond. **Nergens is omwoeling van dieper dan gemiddeld 25 à 30 cm** geattesteerd in de gepubliceerde en beschikbaar gestelde bronnen, behoudens mogelijks de historische gebouwen (opgetrokken in de 18de tot 19de eeuw en daarna).

Net als in het overgrote deel van het Vlaamse buitengebied moet dus rekening worden gehouden met de fysieke vernieling van de meest ondiepe delen van eventueel aanwezige archeologische resten als gevolg van historische landbouwactiviteit en oppervlakkig grondverzet. Naar verwachting is dit erosie-effect meest gemilderd in de zuidelijke helft van het plangebied dat het langdurigst als boomgaard en tuin is gebruikt en waar een dikke humeuze strooisellaag kan zijn geaccumuleerd boven het maaiveld van 1771-1778 en het daaronder liggende kwetsbare archeologische niveau.

Voor een inschatting van de conserveringsgraad van eventuele oudere resten is de anaerobe drempel richtinggevend. De drainageklassen c en d impliceren hier een **nagenoeg onbestaande kans op het aantreffen van organische resten op minder dan 125 cm diepte.**

2.3 Synthese en assessment

Oudland BV heeft in maart 2020 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd ten behoeve van de geplande verkaveling Stationsstraat te Eernegem.

2.3.1 Synthese

Middels het bureauonderzoek zijn de onderzoeksvragen beantwoord en is een karakterschets mogelijk van de aardkundige opbouw, het historisch landgebruik, de verstoring en het archeologisch potentieel van het plangebied:

- I. Hoe is de aardkundige opbouw van het plangebied, welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
 Het plangebied is gesitueerd op een lage zandrug. Een archeologisch relevant niveau bevindt zich direct onder de teelaarde op het zandsediment met een ouderdom van tussen 28.000 en 12.000 jaren. Dit niveau bevindt zich naar verwachting al op geringe diepte tussen 25 en 30 cm -Mv.
- II. Wat was het historisch landgebruik van het plangebied, wat is de invloed daarvan voor (eventueel) aanwezige archeologische resten en zijn er verstoorde zones aan te wijzen?
 Het plangebied valt samen met een jong historisch boerenerf. Dit landgebruik is gedocumenteerd vanaf het laatste kwart van 18de eeuw op de Ferrariskaart. De inrichting van een woonerf in de jong historische en subrecente tijden resulteert naar verwachting in een beperkte oppervlakte-erosie en lokale omwoeling van eventueel aanwezige oudere archeologische resten. De thans te slopen gebouwen situeren zich op, en zijn gedeeltelijk gelijk te stellen met, de historisch gedocumenteerde bouwvolumes (aan de straatzijde sinds 1841, de maalderij achterin sinds 1931). Funderingen en (half)keldervolumes kunnen ook na eventuele verbouwingen bewaard zijn gebleven. Het plangebied lijkt in de loop van de 18de en 19de eeuw in gebruik genomen als grasland, tuin en boomgaard/bos. Er zijn geen indicaties voor diepe bodem verstorende activiteiten, zoals moderne akkerbouw.
- III. Zijn er archeologische resten bekend of te verwachten binnen het plangebied en welke is hun aard, ouderdom, gaafheid en conserveringsgraad?
 Er zijn geen archeologische resten bekend binnen het plangebied. Op grond van landschappelijke variabelen (gradiëntsituatie) is er echter wel sprake van een verhoogd potentieel op het voorkomen van resten uit het laat en finaal paleolithicum en mesolithicum. De nabijheid (400 m) van een domaniaal centrum (minstens sinds de 11de à 12de eeuw) resulteert in een verhoogde kans op het voorkomen van archeologische resten uit de middeleeuwen. De CAI ID224516 signaleert de vondst van middeleeuws aardewerk op een naburig perceel aan de westzijde van het plangebied en onderschrijft deze verwachting. De interferentie met een vroegmodern boerenerf resulteert daarnaast natuurlijk in een hoge verwachting op resten van deze exploitatie.
 Binnen het plangebied zijn nog gave bodems en dus gave archeologische resten te verwachten. Gezien de beperkte diepteligging van de verwachte resten is de kans evenwel klein dat nog een organische component vertegenwoordigd kan zijn. Deze kunnen wel voorkomen op grotere dieptes (meer dan 1,25 m).
- IV. Wat is de invloed van de geplande werkzaamheden op (eventuele) archeologische resten en op welke manier kan hiermee bij de planuitvoering worden omgegaan?
 Algemeen mag gesteld dat er nog onvoldoende archeologisch onderzoek is uitgevoerd in het plangebied. Er is onvoldoende zekerheid over de aardkundige opbouw van het plangebied en bovenal ontbreekt er een sluitende inventaris van bekende vindplaatsen binnen het plangebied. Hierdoor blijft een specifieke beschrijving van de planeffecten tot heden onmogelijk. Er wordt voorzien in de sloop van bestaande gebouwen, het verwijderen van verhardingen en houtachtige gewassen, de totale verwijdering van 30 cm teelaarde, nivelleren en herprofieleren van het terrein, nieuwbouw van 16 woningen op strookfundering met parkeerruimte en installatie van regenwaterputten, betonverharding van de nieuwe wegenis met installatie van een gescheiden rioolstelsel. Voorlopig wordt aangenomen dat de beschreven werken het archeologisch relevante niveau integraal bedreigen.

2.3.2 Assessment

Met het bureauonderzoek is de inventarisatieopdracht van het archeologisch vooronderzoek maar gedeeltelijk gerealiseerd en is de veiligstelling van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen het plangebied niet gegarandeerd. Er is voorlopig een hoog archeologisch potentieel vastgesteld maar deze blijft gelimiteerd vanwege onvoldoende gepubliceerde aardkundige data. Ook het ontbreken van een exhaustieve inventaris van vindplaatsen binnen de grenzen van het plangebied hindert en maakt aanvullend archeologisch vooronderzoek noodzakelijk.

Er wordt voorgesteld om in eerste instantie middels een landschappelijk booronderzoek een gedetailleerder beeld te krijgen van de aardkundige opbouw van het plangebied. Het vaststellen van de diepteligging en gaafheid van het zgn. dekzandniveau middels beschrijving en evaluatie van aanwezige bodemhorizonten vormen de hoofddoelstelling van dit booronderzoek. Het bepalen van de ruimtelijke impact van het historische landgebruik vormt een tweede hoofddoelstelling van het booronderzoek.

Indien na het landschappelijk onderzoek gaaf bewaarde vindplaatsen uit de steentijden worden vermoed, is archeologisch booronderzoek aangewezen. Dit booronderzoek dient eerst de archeologische inventarisatie en kan bij positief resultaat geïntensifieerd opdat waardering kan plaatsvinden. Mogelijkerwijs kunnen eventuele steentijd artefactensites enkel gewaardeerd middels proefputten. Als na het landschappelijk booronderzoek uitsluitend jongere sporensites worden vermoed, dan kunnen proefsleuven ingezet voor de archeologische inventarisatie.

Indien tijdens het landschappelijk booronderzoek wordt vastgesteld dat enige inrichting of landgebruik een omvangrijke en diepe impact heeft gehad op de ondergrond van het plangebied, en er dus sprake is van een verregaande versnippering van het bodemarchief, dan kan aanvullend archeologisch onderzoek onnodig blijken. Voor het plangebied is uitsluitend een rurale historiek gedocumenteerd. Er zijn geen argumenten gevonden die aanleiding geven tot voortgezet gespecialiseerd archivalisch onderzoek. Geofysisch onderzoek wordt niet weerhouden omdat wordt aangenomen dat eventuele archeologische niveaus of spoorvullingen onvoldoende contrast bieden om interpreteerbare meetresultaten op te leveren. Veldkartering is niet weerhouden omdat vanwege de bodembedekking voor het betrokken perceel een slechte vondstzichtbaarheid geldt.

3 Bibliografie

3.1 Uitgegeven bronnen

-

3.2 Onuitgegeven bronnen

DE MOOR G. 1990: *Geomorfologische kaart van België. Kaartblad Oostende*, Gent

DE MULDER J.W. 2018: Proefsleuvenonderzoek – Akkerbeekstraat – Ichtegem, Nota- Archeologisch Vooronderzoek, Verslag Van de resultaten Proefsleuvenonderzoek - 2018K15, Raap-rapport 273.

GYSELING M. 1960: *Toponymisch Woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226)*. Geraadpleegd middels de digitale databank van Universiteit Antwerpen.

VAN RANST, E. & SYS, C. 2000: *Eénduidige legende van de digitale bodemkaart van Vlaanderen (schaal 1: 20000)*. VLM, op CD-Rom.

3.3 Geraadpleegde websites

<https://www.openstreetmap.org/>

<http://www.geopunt.be/>

<https://geo.onroerenderfgoed.be/>

<https://financien.belgium.be/nl/E-services/cadgis>

<https://www.cartesius.be/>

<https://www.dov.vlaanderen.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/>

4 Figurenlijst

Figuur 1: locatie plangebied op topografische laag (bron: openstreetmap.org).....	7
Figuur 2: projectie plangebied op kadasterplan (bron: geopunt.be).....	7
Figuur 3: projectie plangebied op orthofoto winter 2019 (bron: geopunt.be).....	10
Figuur 4: opmeting van het plangebied in februari 2020 (bron: Landmeterskantoor Decoster bv)	11
Figuur 5: het gevelfront (blauw-rood-rood) aan de Stationsstraat nrs. 80-82 (bron: Landmeterskantoor Decoster bv, opmeetplan foto F1)	12
Figuur 6: verharde binnenkoer (bron: Landmeterskantoor Decoster bv, opmeetplan foto F5).....	12
Figuur 7: braakland met gras, struiken en enkele bomen ligt achter de bebouwing op perceel 1416r in de westelijke helft van het plangebied (bron: Landmeterskantoor Decoster bv, opmeetplan foto F10)	13
Figuur 8: deel van het perceel 1419n dat binnen het plangebied valt bestaat grotendeels uit open bos met hoogstam (bron: Landmeters-kantoor Decoster bv, opmeetplan foto F14).....	13
Figuur 9: de grens van het plangebied op perceel 1419n valt net voor de garage met witte poort op de achtergrond rechts en interfereert plaatselijk met het verharde pad (bron: Landmeterskantoor Decoster bv, opmeetplan foto F17)	14
Figuur 10: Verkavelingsplan Stationsstraat (bron: Landmeterskantoor Decoster bv).....	16
Figuur 11: Terreinprofielen (bron: Landmeterskantoor Decoster bv)	17
Figuur 12: Plan wegenis en nutinfrastructuur (bron: Landmeterskantoor Decoster bv).....	18
Figuur 17: plangebied op de traditionele landschappenkaart (bron: geopunt.be)	22
Figuur 18: topografie en hydrografie in het onderzoeksgebied (bron: geopunt.be).....	23
Figuur 19: hoogtprofielen op het DHM Vlaanderen (bron: geopunt.be).....	23
Figuur 20: terrein coupe 1 ZW naar NO (bron: geopunt.be)	24
Figuur 21: terrein coupe 2 NW naar ZO (bron: geopunt.be)	24
Figuur 22: terrein coupe 3 NW naar ZO (bron: geopunt.be)	24
Figuur 23: projectie plangebied op Quartair profieltypekaart 1/200.000 met aanduiding waterlopen (bron: geopunt.be)	26
Figuur 24: projectie plangebied op Quartair profieltypekaart 1/50.000 met aanduiding waterlopen (bron: geopunt.be)	26
Figuur 25: plangebied op de geomorfologische kaart van België schaal 1:50.000 (detail inzetkaart) (bron: De Moor 1990)	27
Figuur 26: plangebied op de potentiële bodemerosiekaart per perceel 2013 (bron: geopunt.be)	28
Figuur 27: projectie plangebied op Bodemkaart Vlaanderen (bron: geopunt.be)	30
Figuur 28: projectie bij benadering van het plangebied op de heraldische kaart van het Brugse Vrije uit circa 1570 met detail van Eernegem op inzetkaart (bron: nl.wikipedia.org).....	32
Figuur 29: projectie bij benadering van het plangebied op de kaart van Fricx uit 1744 (bron: geopunt.be).....	32
Figuur 30: projectie van het plangebied op de kaart van Ferraris uit 1778 (bron: geopunt.be)	34
Figuur 31: projectie van het plangebied op de Popp kaart van 1854 (bron: geopunt.be).....	34
Figuur 32: projectie van het plangebied op de Atlas der Buurtwegen van na 1841 (bron: geopunt.be)	35
Figuur 33: projectie van de Atlas der Buurtwegen van 1841 op het actuele GRB (bron: geopunt.be)	36
Figuur 34: projectie van het plangebied op de Vandermaelenkaart uit 1846-1854 (bron: geopunt.be)	36

Figuur 35: detail van het <i>Plan parcellarie</i> van 1854 (bron: cartesius.be)	37
Figuur 36: plangebied aangegeven op de topografische kaart uit 1872 (bron: cartesius.be)	38
Figuur 37: extract van de topografische kaart van België uit 1954 (bron: cartesius.be)	39
Figuur 38: situering van het plangebied op orthofoto uit 1969 (bron: cartesius.be)	39
Figuur 39: projectie plangebied op orthofoto uit 1971 (bron: geopunt.be).....	40
Figuur 40: projectie plangebied op orthofoto uit 2000-2003 (bron: geopunt.be).....	40
Figuur 41: projectie van de CAI op het GRB Vlaanderen (bron: geopunt.be en Agentschap Onroerend Erfgoed)	42
Figuur 42: projectie van de CAI op het DHMV II (bron: geopunt.be en Agentschap Onroerend Erfgoed)	42
Figuur 43: plangebied op het bodemgebruiksbestand van 2001 (bron: geopunt.be).....	44

5 Lijst van bijlagen

---

1. Topografische kaart met aanduiding plangebied
2. Kadastrale kaart met aanduiding plangebied
3. Plan bestaande toestand
4. Verkavelingsplan
5. Plan wegenis en nutsinfrastructuur
6. Terreinprofielen